

T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ARAZİ KULLANIM PLANLAMASI: ORTAOBA KÖYÜ (KARAMAN) ÖRNEĞİ

ELİF ZEYNEP KAYA

HARİTA MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

SAMSUN

2019

Her hakkı saklıdır.

TEZ ONAYI

Elif Zeynep KAYA tarafından hazırlanan ‘‘Arazi Kullanım Planlaması: Ortaoba Köyü (Karaman)  rneği’’ adlı tez çalışması 16/10/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Harita Mühendisliği Anabilim Dalı’nda **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

Danışman Dr. Öğr. Üyesi Nükhet KONUK
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Harita Mühendisliği Anabilim Dalı

Jüri  yeleri

Başkan Doç. Dr. Derya ÖZTÜRK
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Harita Mühendisliği Anabilim Dalı

 ye Dr. Öğr. Üyesi Nükhet KONUK
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Harita Mühendisliği Anabilim Dalı

 ye Doç. Dr. Erdem Emin MARAŐ
Samsun Üniversitesi
Pilotaj Anabilim Dalı

Yukarıdaki sonucu onaylarım / / 20

Prof. Dr. Bahtiyar ÖZTÜRK

Enstitü Müdürü

ETİK BEYAN

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez içindeki bütün bilgilerin doğru ve tam olduğunu, bilgilerin üretilmesi aşamasında bilimsel etiğe uygun davrandığımı, yararlandığım bütün kaynakları atıf yaparak belirttiğimi beyan ederim.

16 /10/2019

Elif Zeynep KAYA

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

ARAZİ KULLANIM PLANLAMASI: ORTAOBA KÖYÜ (KARAMAN) ÖRNEĞİ

Elif Zeynep KAYA

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Harita Mühendisliği Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Nükhet KONUK

Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar yapılan toprak reformu çalışmaları, az toprağı olan ya da topraksız çiftçileri topraklandırmak, mülkiyet dağılımındaki dengesiz dağılımı gidermek, ülke ekonomisine katkı sağlamak ve kırsal ile kent arasındaki sosyal statünün dengelenmesi açısından önemini korumaktadır. Geçmişte tarımsal yapı ile ilgili genel problemlerin çözümü için toprak mülkiyetindeki dengesiz dağılımın giderilmesi ve ekonomik kalkınmayı arttırıcı etmenler de düşünülerek toprak ve tarım reformları hazırlanarak büyük toprak gruplarının mülkiyetinin düzenlenmesi, arazi parçalanmalarının önlenmesi düşünülürken gelinen nokta hazine arazilerinin dağıtımı şeklinde reform hareketlerinin temeline oturmuştur. Yukarıda sayılan gerekçeler doğrultusunda çıkarılan 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında gerçekleştirilen Karaman İli Merkez İlçe Ortaoba Köyü Toprak Dağıtım Projesi, TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre yapılırken kullanılan puanlama kriterleri içinden yaş durumu puanlamasının doğrusal enterpolasyon yöntemi ile yaş- puan skalasında değişiklik yapılarak hak sahipliğı listesinin daha adil olması, sıralamada meydana gelebilecek karışıklıkların giderilmesi hedeflenmiştir.

Ekim 2019, 94 sayfa.

Anahtar Kelimeler: toprak reformu, mülkiyet yapısı, arazi parçalanmaları, toprak dağıtımını, doğrusal enterpolsayon, 3083 sayılı Kanun.

ABSTRACT

Master's Thesis

LAND USE PLANNING: ORTAOBA VILLAGE (KARAMAN) CASE

Elif Zeynep KAYA

OndokuzMayisUniversity

Graduate School of Sciences

Department of Geomatic Engineering

Supervisor: Asst. Prof. Nükhet KONUK

Land reform work done so since the foundation of the republic of turkey, serves grounded or landless farmers have little land. land distribution remains important in terms of balancing the social status between rural and urban areas in order to eliminate the unbalanced distribution of property distribution and contribute to the national economy. In the past, reform activities were carried out in order to solve the general problems related to agricultural structure and to eliminate the unbalanced distribution of land ownership and to improve economic development by arranging land and agricultural reforms, to regulate the ownership of large land groups, and to distribute treasury lands. The Land Distribution Project of the Central District Ortaoba Village of Karaman Province, which was carried out within the scope of the Agricultural Reform Law Regarding Land Arrangement in Irrigation Areas No. 3083, issued in accordance with the above-mentioned reasons, was carried out according to the Expropriation, Distribution and Leasing Technical Instruction of the Agricultural Reform Department. The interpolation method was used to change the age-score scale to make the fairness list more fair and to eliminate any confusion in the ranking.

October 2019, 94 pages.

Keywords: land reform, ownership structure, land fragmentation, land distribution, linear interpolation, Law No. 3083.

ÖNSÖZ ve TEŞEKKÜR

Yüksek Lisans eğitimim boyunca desteğini ve yardımlarını esirgemeyip beni yönlendiren danışman hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Nükhet KONUK' a; eğitim hayatımın her anında yapabileceğime inanıp bu yolda beni destekleyen, yapabileceğim konusunda beni cesaretlendiren, hiçbir fedakarlıktan kaçınmayan canım aileme ve akademik eğitimim süresince beni sabırla dinleyen yardımlarını ve tecrübelerini paylaşan Musa Kazım OĞUR başta olmak üzere çalışma arkadaşlarıma ve Karaman Tarım İl ve Orman Müdürlüğüne sonsuz teşekkürü bir borç bilirim.

Ekim 2019, Samsun

Elif Zeynep KAYA

İÇİNDEKİLER DİZİNİ

ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR.....	iii
İÇİNDEKİLER DİZİNİ.....	iv
SİMGELER ve KISALTMALAR.....	vi
ŞEKİLLER DİZİNİ.....	vii
ÇİZELGELER DİZİNİ.....	viii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problemin Tanımı.....	2
1.2. Tezin Amacı.....	2
1.3. Kaynak Araştırması.....	3
2. KAVRAMSAL TEMELLER.....	7
2.1. Arazi Kullanım Planlaması.....	7
2.1.1. Arazi kullanım planlaması amacı.....	7
2.1.2. Arazi kullanım planlaması yasal dayanakları.....	8
2.2. Toprak ve Tarım Reformu Kavramları.....	9
2.2.1. Toprak ve tarım reformunun amacı.....	10
2.2.2. Toprak ve tarım reformunun yasal dayanakları.....	11
2.2.3. Toprak reformunu gerekli kılan nedenler.....	13
2.3. Arazi Kullanım Planları ile Toprak ve Tarım Reformu Arasındaki İlişki.....	16
2.4. Dünya’da Tarım Reformu Yöntemleri ve Uygulamaları.....	17
2.4.1. Dünya’da tarım reformu yöntemleri.....	17
2.4.2. Dünya’da tarım reformu uygulamaları.....	18
2.5. Türkiye’de Toprak Reformu Tarihi.....	24
2.6. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (TRGM)	26
2.6.1. Tarım reformu kapsamında yapılan çalışmalar.....	26
2.6.2. Tarım reformu kapsamında harita mühendislerinin çalışma alanları... ..	29
2.7. Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu.....	29
3. MATERYAL VE YÖNTEM.....	31
3.1. Çalışma Alanının Coğrafi Konumu ve Genel Tanıtımı.....	32

3.2. Toprak Dağıtım Aşamaları.....	33
3.2.1. Hak sahipliği tespiti.....	35
3.2.2. Toprak dağıtımını projelendirme aşamaları.....	47
4. BULGULAR VE TARTIŞMA.....	57
4.1. TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına Göre Yaş Puanlama Sistemi	59
4.2. Doğrusal Enterpolasyon Yöntemi İle Hesaplanan Yaş Puanlama Sistemi İle Oluşturulan Kura Grup Listesi.....	66
4.3. TRGM' nin Teknik Talimatına Göre ve Doğrusal Enterpolasyon Yöntemine Göre Hazırlanan Kura Grup Listelerinin Karşılaştırılması....	70
5. SONUÇ.....	73
KAYNAKLAR.....	75
EKLER	
EK1 VERİ KULLANIM İZİNİ.....	78
EK 2 ORTAOBA KÖYÜ 275/1 PARSELASYON DAĞITIM PLANI.....	79
EK 3 ORTAOBA KÖYÜ 276/2 PARSELASYON DAĞITIM PLANI.....	80
ÖZGEÇMİŞ	

SİMGELER VE KISALTMALAR

SİMGELER

°	Derece
'	Dakika
"	Saniye
Da	Dekar
m	Metre
m ²	Metrekare

KISALTMALAR

ADNKS	Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi
AKK	Arazi Kullanım Kabiliyeti
AKP	Arazi Kullanım Planlaması
AT	Arazi Toplulaştırması
BÖHHBÜY	Büyük Ölçekli Harita ve Harita Bilgileri Üretim Yönetmeliği
DKT	Doğrusal Kombinasyon Tekniği
STK	Standart Topografik Kadastral
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi
TİGH	Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri
TRGM	Tarım Reformu Genel Müdürlüğü
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 3.1. Toprak dağıtım aşamaları.....	31
Şekil 3.2. Ortaoba Köyü 28.08.2017 yılına ait Google Earth görüntüsü.....	32
Şekil 3.3. Ortaoba Köyü toprak dağıtımı çalışma alanının yıllara ait Google Earth görüntüsü.....	34
Şekil 3.4. Doğrusal enterpolasyon fonksiyon eğrisi.....	55

ÇİZELGELER DİZİNİ

Çizelge 2.1. Türkiye’de toprak reformu tarihi kronolojisi.....	25
Çizelge 3.1. Ortaoba Köyü hazine arazisi için başvuruların isim listesi.....	36
Çizelge 3.2. Öncelik sırasında dikkate alınacak etkenler.....	38
Çizelge 3.3. Eğitim seviyesi puanlama sistemi.....	39
Çizelge 3.4. Zirai eğitim puanlama sistemi	39
Çizelge 3.5. Yaş durumu puanlama sistemi.....	39
Çizelge 3.6. Medeni durum ve çocuk sayısı puanlama sistemi.....	39
Çizelge 3.7. İkamet süresi puanlama sistemi.....	40
Çizelge 3.8. Ortaoba Köyü geçici hak sahibi listesi.....	41
Çizelge 3.9. Ortaoba Köyü hak sahibi olamayanların listesi.....	41
Çizelge 3.10. Ortaoba Köyü kesin hak sahibi listesi	43
Çizelge 3.11. Tarım toprakları tahvil cetveli.....	45
Çizelge 3.12. Ortaoba Köyü hazineye ait taşınmaz listesi.....	49
Çizelge 3.13. Doğrusal enterpolasyonla ara değerler için bulunan puanlar.....	56
Çizelge 4.1. TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre kura puan listesi.....	58
Çizelge 4.2. Doğrusal enterpolasyonla yaş durumuna göre puanlamada yapılan değişikliğe göre kura puan listesi.....	58
Çizelge 4.3. TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre kura puan listesi.....	60
Çizelge 4.4. Ortaoba Köyü hazine parselleri dağıtım yerleştirme cetveli.....	63

Çizelge 4.5. Doğrusal enterpolasyonla bulunan yaş puanlama sistemine göre kura listesi.....	67
Çizelge 4.6. GRUP 1 ve GRUP 2 karşılaştırması.....	71

1. GİRİŞ

Toprak, yüzyıllardan beri kırsal kesimde yaşayan ve geçimini topraktan sağlayan insanların sosyal ve ekonomik şartlarını etkileyen önemli ekonomik faktördür. Toprağın mülkiyeti, mülkiyet durumuna bağlı (hisselilik, kiracılık vb) nedenler ile kullanımına ait sorunlar her dönemde kendini göstermektedir (Korkut, 1984; Türker, 2010).

Gelişmekte olan ülkelerde ekonomiyi güçlendirmek adına toprak işletimi ve tarımsal üretimi arttırmak için toprak düzeninde radikal değişiklikler yapılması gerekliliği kendini çok açık bir şekilde göstermektedir. Toprak düzenindeki problemlerin çözülmesi için doğal kaynakların planlı kullanılması, arazinin ve toprağın yapısına uygun teknolojik aletlerin kullanımı, toprağın ıslahı, toprağın parçalanmasının önlenmesi, çiftçinin eğitimi önemlidir. Buna istinaden toprak mülkiyet dağılımının dengelenmesi, üretimde verimliliğin artırılmasına yönelik geçmişten günümüze devam etmekte olan toprak reformu önemini günümüzde de korumaya devam etmektedir (Pamak, 1980; Türker, 2010).

Toprak reformu; az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde tarımsal kalkınma sağlamasıyla ekonominin güçlendirilmesinde temeli oluşturur. Bu amaç doğrultusunda yeterli toprağı bulunmayan çiftçi aileleri ve tarım işçileri yararına toprağın yeniden dağıtımını yapılarak kırsal kalkınma sağlanmalıdır. Toprak reformu, tarımsal kalkınmanın sürdürülebilirliği için temel oluşturmaktadır (Pamak, 1980; Korkut, 1984; Türker, 2010).

Toprak reformu; geçimini topraktan sağlayan, kırsal kesimde yaşayan, yeterli toprağı bulunmayan ya da topraksız çiftçinin yaşam standartlarını iyileştirmek adına adil bir dağılımın sağlanması, üretimde verimliliğin artması, arazi parçalanmalarının önlenmesi, kiracılık-ortakçılık ilişkilerinin düzenlenmesi, dağınık arazilerin toplulaştırılması gibi proje ve çalışmalar ile problemlerin çözülmesini amaçlamaktadır. Gelişmiş ülkelerdeki toprak reformu ekonomiyi güçlendirmek ve kiracılık-ortakçılık ilişkilerini düzenlemeyi amaçlarken az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkeler de ise topraksız çiftçiyi topraklandırmayı, arazi bölünmesini önlemeyi, verimliliği arttırmayı, derebeylik sistemini ortadan kaldırmayı amaçlamaktadır (Türker, 2010; Tekelioğlu, 2010). Ancak toprak reformu tek başına kalkınma için

yeterli olmayıp, çeşitli kalkınma planlarının yanı sıra Birleşmiş Milletler Gıda Örgütü, Dünya Bankası gibi kuruluşlarla da girdi maliyetlerinin azaltılması ve çiftinin rekabet gücünün arttırılması amacıyla desteklenmelidir (Pamak, 1980; Türker, 2010; Tekelioğlu, 2010).

1.1.Problemin Tanımı

Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar var olan ve halen devam eden tarımsal yapı ile ilgili sorunların temelinde olan toprak mülkiyetinin dengesiz dağılımının yanı sıra toplum içinde insan ilişkilerinin toprak yüzünden kötü olması, arazilerin paralı olması nedeniyle işletmelerin küçülmesi, işletmelerin dağınık olması, arazi tasarruf sistemindeki bozukluklar, sosyo-ekonomik nedenler, dengesiz gelir dağılımı, hızlı nüfus artışı verim düşüklüğü gibi nedenlerle radikal bir uygulama olan toprak ve tarım reformu gereklidir (Gün 2003; Tekelioğlu, 2010; Kayıran ve Metintaş, 2018).

Reform için çıkarılan yasalar amaçlarına ulaşamamış olup çıkarılan son yasa olan 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu da hazine arazilerinin dağıtımından öteye geçememiştir (Gün, 2003; Türker, 2010). Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (TRGM) Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre yapılan toprak dağıtımı için oluşturulan listeler hazırlanırken kullanılan verilerin doğru ve sıralamanın adil olması gerekmektedir.

1.2. Tezin Amacı

Bu tez çalışmasının amacı; 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında yapılan toprak dağıtımı projelerinden TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre faydalanmak için başvuruda bulunan topraksız veya yeterli toprağı olmayan çiftçiler doğrultusunda hak sahipliği listesi belirlenirken kullanılan; sahip olunan arazi miktarı, eğitim seviyesi, zirai eğitim durumu, yaş durumu, medeni durumu ve çocuk sayısı, toprak dağıtımı yapılacak yerdeki ikamet süresi, bölgede oturacak konutunun olması, üretim araçlarına sahip olması, işletme kurabilecek şartlara sahip olması durumları değerlendirilerek gerçekleştirilen puanlamada, sadece yaş durumu puanlama skalasında değişiklik yapılarak hak sahipliği listesinin daha adil olmasına dair bir yaklaşım ortaya

konmuştur. Bu bağlamda Karaman İli Merkez İlçe Ortaoba Köyünde yapılan toprak dağıtım çalışmaları incelenmiştir.

Toprak reformunun getirileri, önemi, reformu gerekli kılan nedenler ve tez amacına kısaca değinilen giriş bölümü ile beraber toplam beş bölümden oluşan tezin ikinci bölümünde; toprak ve tarım reformu ile arazi kullanım planlaması kavramları, yasal dayanakları, toprak reformu ve arazi kullanım planlaması arasındaki ilişki, toprak reformunu gerekli kılan nedenler, Dünya’da tarım reformu yöntemleri ve uygulamaları, Türkiye’de toprak reformu tarihi, TRGM, Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu ile ilgili kuramsal temeller ele alınmıştır.

Tez çalışmasının üçüncü bölümünde; TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre hak sahipliği belirlenmesinde kullanılan puanlamada yaş durumu için farklı bir puanlama sistemi uygulamasıyla ilgili gerekli metodoloji ortaya konmuştur.

Tez çalışmasının dördüncü bölümünde; yaş durumunda uygulanacak olan puanlama sisteminin doğrusal enterpolasyon yöntemi ile bulunan değerlerle oluşturulan hak sahipliği listesi ve TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre yapılan puanlama ile yapılan hak sahipliği listesi karşılaştırılarak yorumlanmıştır.

Tez çalışmasının beşinci bölümünde ise yapılan çalışmanın sonuçları irdelenip önerilerde bulunulmuştur.

1.3. Kaynak Araştırması

Bu bölümde toprak ve tarım reformu ile ilgili yapılan tez çalışmaları, makaleler ve kitaplarda oluşan kaynak araştırmasına yer verilmiştir.

Pamak (1980) “Türkiye’ de Toprak Reformu” isimli kitabında; Türkiye ekonomisinde tarımsal üretimin yerini, tarımda yapısal bozuklukları gözler önüne sererek reform yapılması halinde sağlayacağı faydaları, kapsayacağı hususları, toprak reformunun başarılı olabilmesi için gereken tedbirleri, reformu zorlaştıran etkenleri inceleyerek; modern tarım teknikleri kullanılması, sulu tarıma geçilmesi, parçalı arazilerin toplulaştırılması, erozyonu önleyici tedbirlerin alınması gerektiğini belirtmiştir. Reformun tam anlamıyla başarıya ulaşabilmesi için sadece toprak

dağıtılmaması ve gerekli tedbirler alınarak, sanayi ve tarımın birbirine paralel olarak kalkınmasının hızlandırılması yönünde önerilerde bulunmaktadır.

Oktar (1984) “Türkiye’de Tarım Sektörünün Yapısal Düzenlenmesine Toprak ve Tarım Reformu İle Kooperatifçilik” isimli doktora tezinde tarım sektörünün sorunlarının yapısal bir düzenleme ile çözümlenebileceğini ve bunun da ancak kooperatifleşmeye ağırlık veren toprak ve tarım reformu uygulamasıyla gerçekleşebileceğini öne sürmektedir. Gelişmekte olan ülkeler ekonomik gelişmelerini gerçekleştiremedikleri sürece gelişmiş ülkelerle aralarındaki farkı kapatamayacaklarını söylemektedir. Ekonomik açığın kapatılması için sanayileşmeye ağırlık verilmesi tarım reformunun kooperatifleşmeyle desteklenmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Gün (2003) “Türkiye’ de Toprak Reformu” başlıklı Ekin Dergisinde yayınlanan makalesinde; tarımsal yapılarla ilgili sorunların çözümünde düğüm noktasının mülkiyet yapısı olduğunu belirten yazar Cumhuriyet’in ilanından bu zamana gündeme gelen yasaları inceleyerek çıkarılan yasaların yeterli olmadığını dile getirmiştir. Tarımsal mülkiyetin dağılımındaki dengesizlik giderilmediği sürece tarımsal işletmeye yönelik devletçe yürütülen iyileştirme ve desteklemelerin yeterli olamayacağını belirtmiştir. Tarımda üretim artışı ve verimliliği sağlamanın, kırsal kesim ve ülke ekonomisi açısından önemli olması sebebiyle modern işletme tekniklerine göre tarımsal mülkiyetin yeniden düzenlenmesi, verimliliğin artırılması ve kırsal alanın kalkındırılmasının birbirine bağlı önlemlerin alınmasıyla sağlanacağını belirtmiştir.

Çamurcuoğlu (2009) Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisinde yayınladığı “Türkiye Cumhuriyeti’nin Toprak Reformu ve Milli Burjuvazi Yaratma Çabası” başlıklı makalesinde; Osmanlı devletinden kalan toprakların devlet rejimine kazandırılması için yürürlüğe giren 1945 tarihli Çiftçiyi Topraklandırma Kanununu inceleyerek, 1923- 1945 yılları arasında devletin tarım kesimine ve toprak düzenine karşı tutumunu, devletin yapması gerekenleri ve tarım kesiminin düşüncelerini araştırarak topraksız çiftçinin ve tarım işçilerinin nüfusunun fazla olmasının reformun verimli ve etkin olamamasında rol oynadığının belirtmiştir.

Tekelioğlu (2010) “Toprak Reformu ve Türkiye Uygulamaları” ile ilgili Hacettepe Üniversitesi İ.B.B.F. Dergisinde yayınlanan makalesinde;

Cumhuriyetimizin kuruluşundan günümüze kadar köklü bir değişiklik yapılarak uygulama alanı bulamayan toprak reformuna dair kuramsal bir yaklaşımda bulunmayı, reformun tarımsal yapı ile ilgili ve sosyo-ekonomik sorunlar nedeniyle yapılamaması ve kalıcı çözümler getirilememesini ortaya koyarken bunların giderilmesi için tarımda yapısal düzenlemelere yönelik tedbirlerin acilen alınması için ülkemiz koşullarına uygun sosyal adalet ve verimlilik ilkelerine dayalı demokratik bir toprak reformu uygulamasının gerekliliğine değinmiştir.

Toklu (2010) “Toprak Reformu ve Türkiye Uygulamaları”, yüksek lisans tezinde geçmişten günümüze toprak reformu politikalarını, kırsal alanların kalkınması için dile getirilmiş toprak reformunu, reforma etki eden etkenleri zaman içindeki değişiklikleri, tarım politikalarının durumlarını ve ideal bir reform nasıl olmalıdır sorusu ile yola çıkan Toklu, Dünya’da ve Türkiye’ de yapılan toprak reformlarını inceleyerek karşılaştırmıştır. Dünya ülkelerinde reform sonucu, kredi yetersizliği, teknik personel eksikliği, karasızlık nedeniyle tapu dağıtımındaki gecikmeler, kooperatifçiliğe duyulan ihtiyaç gibi durumlarla karşılaşırken Türkiye için ise teknik personel yetersizliği, finans sıkıntısı, politik baskılar, değer takdirinde karşılaşılan problemler gün yüzüne çıkmaktadır. Bu gibi sorunları aşabilmek adına; uygulanabilir, adaletli, sosyal amaç doğrultusunda arazi mülkiyetinin yapısal sorunları ile ilgili ve arazi işletmeciliği ve organizasyonu ile ilgili tedbirler alınması gerektiği sonucuna varmıştır.

Türker (2010) Ankara’da 2009’da yapılan “Toprak Mülkiyeti Sempozyumu”nda sunulan “Dünya’da ve Ülkemizde Toprak ve Tarım Reformu Uygulamaları” çalışmasında toprak reformu uygulamalarındaki gelişmelerin kronolojik değişimi, ülkelere uygulamaları ve uygulamanın başarılı ve başarısız sonuçlarını ele almıştır. Hızlı nüfus artışı, şehirleşme, sanayileşme, tarım alanlarının sınırlı olması, birim alandan alınan verimin artırılması, gıda güvenliği ile kırsal kalkınma için büyük önem taşıdığını gözlemleyerek Dünya’da ve Ülkemizde yapılan reformlardan edinilen deneyimlere göre reformun başarılı olabilmesi için siyasi ve politik ortamın reform için istekli olması, uygulanabilir mevzuat, finansal sıkıntıların çözülmesinin önem taşımakta olduğu ve havza veya bölge bazlı reform programlarının hazırlanması gerektiği kanısına varmıştır.

Dengiz (2015) “Arazi Kullanım Planlaması Teknikleri ve Uygunluk Sınıflandırmaları” Toprak Etüt Haritalama El kitabında; Arazi kullanım planlamasının

ne olduğunu, sürdürülebilir arazi için teknik, politik, sosyo-ekonomik ilkeler ve çevre bilinci ile değerlendirerek planlama yapılması gerekliliğini, toprağın niteliklerine göre sınıflandırmanın doğru yapılması gerektiğini belirtmektedir. Dengiz ve Sarıoğlu 2013 yılında arazi kullanım tekniklerinden olan çok kriterli çözümleme yaklaşımı olan “Doğrusal Kombinasyon Tekniği (DKT)”ni kullanarak bir çalışma gerçekleştirerek arazi uygunluk haritaları elde etmişlerdir.

Keyder (2016) kapitalizme geçiş, az gelişmişlik ve emperyalizm gibi tartışma konuları üzerine nereden gelip nereye gittiğimizi, devlet toplum ilişkilerini, siyasi ittifakların niteliğini anlamaya yönelik yazdığı makaleleri “Toplumsal Tarih Çalışmaları” başlığı altında bir araya getirdiği kitapta, 16. yüzyıldan itibaren kapitalist dünya sisteminin kuruluşunu, farklı tarih ve kültürlerin ürünü olan Fransız ve İngiliz modellerini, Osmanlı imparatorluğu ve değişme- gelişme sorunlarını ele alan yazar, Osmanlı’dan Cumhuriyete uzanan süreçte yapısal değişiklikleri ekonomik, siyasi ve sosyal yönden inceleyerek akademik ve siyasi tartışmalar da bilimsel yöntem ve kavramlara ihtiyaca dikkat çekmektedir.

Kazgan (2017) “Türkiye Ekonomisinde Krizler (1929- 2009)” kitabında; Cumhuriyetin kuruluşundan bu zamana kadar yaşanan tüm krizleri, modelleştirme kaygısı gütmeyen köy, tarım, sanayi, kent, hizmet yönünden krizlerin seyrini, siyasi politikalarını, sonuçlarını ve aralarındaki farklılıklara değinmektedir. Kitapta 1929, 1958, 1978, 1998, 2008 krizleri ayrıntılı bir şekilde ele alan yazar, kamu politikalarında gözlenen sınırların büyüme üzerindeki olumsuz etkilerinden ve ülkemizde yaşanan krizlerin bize yansımalarının “domino kuramı” biçiminde olduğunu vurgulamaktadır. Ülkemizin yaşadığı krizleri toplu şekilde gözler önüne sermektedir.

2. KAVRAMSAL TEMELLER

Bu bölüm arazi kullanım planlaması, toprak ve tarım reformu kavramları, arazi kullanım planları ile toprak ve tarım reformu arasındaki ilişki, Dünya’da tarım reformu yöntemleri ve uygulamaları, Türkiye’de toprak reformu tarihi, TRGM ve Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu olmak üzere yedi alt başlıkta incelenmiştir.

2.1. Arazi Kullanım Planlaması

5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununa göre arazi kullanım planlaması; “Her ölçekte planlamaya temel oluşturmak üzere, toprağın ve diğer çevre kaynaklarının bozulmasını önlemek için ekolojik, toplumsal ve ekonomik şartlar gözetilerek sürdürülebilirlik ilkesine uygun, farklı arazi kullanım şekillerini oluşturmaya yönelik toprak ve su potansiyelinin belirlenip, sistematik olarak değerlendirilmesini ve birbirleriyle olan ilişkilerini ortaya koyan rasyonel arazi kullanım planları” olarak tanımlanmaktadır (Cinemre ve Dengiz, 2010).

Tarım, doğal hayatın korunması, mera alanları, ormanlar, sanayi, turizm vb. kullanım için ayrılan alanlar amacı dışında kullanımla geri dönüşü olmayan şekilde kaybedilmektedir. Bu tür olumsuzlukların önüne geçilebilmesi için arazi kullanım planları hazırlanmalı ve uygulanmalıdır. Arazi kullanım planları; arazinin ve toprağın potansiyeline göre en uygun arazi kullanım şekillerini belirlenmesi ekonomik ve sosyal koşulların sistematik olarak değerlendirilerek hazırlanmalıdır (Uzun, 2003; Cinemre ve Dengiz, 2010).

2.1.1. Arazi kullanım planlaması amacı

Arazi kullanım planlaması doğal kaynakların korunmasını sağlarken, insanlar için arazilerin faydalı kullanımları ile gelecek nesillere aktarılabilmesi ve toprak üretkenliğinin devamlılığını sağlamaktır (Yılmaz, 2005; Cinemre ve Dengiz, 2010).

Birbiriyle ilişkisi olmayan kullanım şekilleri ile toplumun bugünkü ve gelecekteki ihtiyaçları arasındaki uyumsuzlukları ortadan kaldırmak, alternatifler arasından toplumun gereksinimlerine en iyi cevabı verebilecek olanı tercih etmek, toplumsal ihtiyaçların tespiti ışığında arzu edilen kullanım şekline en uygun

planlamayı yapmak, öncesinde yapılan planlama hatalarının tekrarına meydan vermemek gerekir (Yılmaz, 2005; Cinemre ve Dengiz, 2010).

2.1.2. Arazi kullanım planlamasının yasal dayanakları

Anayasamızın Toprak mülkiyeti başlıklı 44. Maddesinde; “Devlet, toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır. Kanun, bu amaçla, değişik tarım bölgeleri ve çeşitlerine göre toprağın genişliğini tespit edebilir. Topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlanması, üretimin düşürülmesi, ormanların küçülmesi ve diğer toprak ve yeraltı servetlerinin azalması sonucunu doğuramaz.

Bu amaçla dağıtılan topraklar bölünemez, miras hükümleri dışında başkalarına devredilemez ve ancak dağıtılan çiftçilerle mirasçıları tarafından işletilebilir. Bu şartların kaybı halinde, dağıtılan toprağın Devletçe geri alınmasına ilişkin esaslar kanunla düzenlenir.” denmektedir.

Ayrıca yine Anayasamızın Tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması başlıklı 45. Maddesinde; “Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır.

Devlet, bitkisel ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gereken tedbirleri alır.” denmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığınca yürütülen 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununda ise;

Madde 1 “Toprağın korunması, geliştirilmesi, tarım arazilerinin sınıflandırılması, asgari tarımsal arazi ve yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerinin belirlenmesi ve bölünmelerinin önlenmesi, tarımsal arazi ve yeter gelirli tarımsal arazilerin çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak planlı kullanımını sağlayacak usul ve esasları belirlemektir.”

Madde 9 “Arazi kullanımını gerektiren her türlü girişim ve yatırım sürecinde toprakların korunması, doğal ve yapay olaylar sonucu meydana gelen toprak kayıplarının önlenmesi; arazi kullanım plânları, tarımsal amaçlı arazi kullanım plân ve projeleri ile toprak koruma projelerinin uygulamaya konulması ile sağlanır.”

Madde 10 “Arazi kullanım plânları ile ülkesel ve bölgesel plânlamalara temel oluşturan ve diğer fizikî plânlamalara veri teşkil eden; su potansiyeli, toprak veri tabanı ve haritaları esas alınarak çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda toprağın niteliği, arazinin yeteneği ve diğer arazi özellikleri gözetilerek uygun arazi kullanım şekilleri belirlenir.

Bakanlık tarafından hazırlanan veya hazırlattırılan arazi kullanım plânlarında; yerel, bölgesel ve ülkesel ölçekte tarım arazileri, mera arazileri, orman arazileri, özel kanunlarla belirlenen alanlar, yerleşim alanları, sosyal ve ekonomik amaçlı altyapı tesisleri ile diğer arazi kullanım şekillerine yer verilir. Bakanlık, arazi kullanım plânlarının hazırlanmasını ihtiyaca göre valiliklere devredebilir.

Özel kanunlarla belirlenen veya belirlenecek alanlarda, ilgili kanun hükümleri saklı kalmak kaydı ile arazi kullanım plânlarında yer verilen kullanım şekilleri, ilgili kanunlar kapsamında sorumlu bakanlık veya kuruluşlar tarafından değerlendirilir.

Tarım arazileri, bu Kanunda belirtilen istisnalar hariç olmak üzere, arazi kullanım plânlarında belirtilen amaçları dışında kullanılamaz.” şeklinde yer alır.

2.2. Toprak ve Tarım Reformu Kavramları

Toprak reformu; topraksız olan veya yeteri kadar toprağı bulunmayan çiftçiye devlet tarafından toprak sağlamak, istihdamı arttırarak ülke ekonomisine katkıda bulunmak ve kırsal kesimden kente göçü engellemek amacıyla yapılan düzenlemedir (Aksoy, 1984; Türker, 2010).

Dünya Bankası “Toprak Reformunu” 1975 yılında yayınladığı bir broşürde şu şekilde tanımlamaktadır: “toprak düzeninin yapısını değiştirmek, toprağın verimliliğini arttırmak ve topraktan daha fazla yarar sağlamak amacıyla, toprak kullanımını kontrol ve toprak mülkiyetine müdahale etmektir” (Korkut, 1984).

Dar anlamda toprak reformu; toprakta mülkiyetin az toprağı bulunan ya da hiç toprağı olmayan çiftçi ve tarım işçilerine adaletli dağılımıdır (Tekelioğlu, 2010; Türker, 2010).

Geniş anlamda toprak reformu ise toprak mülkiyetinin parçalanarak, bu toprakları işleyen, toprağı olmayan veya az toprağı bulunan çiftçilerin yararına dağıtımını; kamulaştırma yoluyla ya da devlet arazilerinin parçalanarak kiracı, ortakçı, tarım işçisi, topraksız veya az toprağı olan çiftçileri arazi sahibi yapmaktır (Aksöz, 1973; Pamak, 1980).

Tarım reformu; tarımsal üretimi arttırmak ve yapısal bozuklukları gidermek amacıyla alınan gerekli sulama, gübreleme ve pazarlama teknikleri ile finans sağlama, kaliteli tohum, eğitim gibi destekleyici tedbirleri kapsar. Yani tarıma yönelik temel sorunları teknolojik gelişme ve ekonomik verimlilik ve bölgenin sosyo- kültürel değerlerini de göz önünde bulundurarak tedbir almaktır (Türker, 2010; Gün, 2003).

Toprak ve tarım reformu kavramları birbiri yerine kullanılsa da aralarında anlam farkı bulunmaktadır. Toprak reformu tarım reformunun aşamalarından biridir. Yani toprak dağıtımını, arazi toplulaştırma, kiracılık-ortakçılığın düzenlenmesi, Tarla İçi Geliştirme Hizmetleri (TİGH) unsurlarını içinde barındıran toprak reformu ile pazarlama, finansman, eğitim, kaliteli tohum ve sulama unsurlarından meydana gelen destekleyici veriler bir araya gelerek tarım reformunu oluşturmaktadır (Aksoy, 1984; Korkut 1984). Buna istinaden toprak reformunu oluşturan arazi toplulaştırması, toprak dağıtımını, tarım dışı izinlendirme, köy imar planlarının hazırlanması, arazi sınıf haritalarının yapılması aşamalarından her biri tarım reformunun alt başlıklarındandır (Türker, 2010; Toklu, 2010).

2.2.1. Toprak ve tarım reformunun amacı

Ülkelerin siyasal, sosyal ve ekonomik olarak kalkınmasında toprak ve tarım reformu kendine önemli bir yer edinmektedir.

Genel olarak toprak ve tarım reformunun amacı; özel mülkiyete ait arazi parçalarının kamulaştırma yoluyla dağıtım ve devlete ait arazilerin dağıtımını ile topraksız ya da az toprağı bulunan çiftçiye gelir sağlamak, toprak işletimi devamlılığı sağlamaktır (Tekelioğlu, 2010; Türker, 2010).

Toprak ve tarım reformunun özellikle gelişmekte olan ÷lkeler ve az gelişmiş ÷lkelerdeki siyasal amacı; derebeylik sisteminin ortadan kaldırılması, topraksız çiftçilerin ve tarım işçilerinin toprak sahibi olan toprak ağası kesimine olan muhtaçlığını ortadan kaldırmak ve milli gelirdeki refah payının daha geniş kitlelere adil dağılımını gerçekleştirmektir (Korkut, 1984).

Toprak ve tarım reformunun ekonomik amacı; parçalanmış arazileri toplulaştırma yöntemiyle bir araya getirip aile işletmelerine imkan vererek üretimi arttırmak, tarımsal yapıyı iyileştirerek verimliliği arttırmaktır. Böylece iç pazarı güçlendirip tarıma dayalı sanayiye katkı sağlamaktır (Gürcan, 1978).

Gelişmiş ÷lkeler ekonomik olarak güçlendirmeyi amaçlarken sosyalist ÷lkeler devlet arazilerinin kullanımının çiftçiye verilmesini sağlamaktadır. Kapitalist ÷lkelerde kırsal kesimin refahı ön planda tutulmaktadır. Az gelişmiş ve gelişmekte olan ÷lkelerde ise sosyal, siyasal ve ekonomik açılardan ÷lkeye getirisi olması amaçlanmaktadır (Türker, 2010; Toklu, 2010).

Sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanması için toprak ve tarım reformunun yanı sıra Birleşmiş Milletler Gıda Örgütü ve Dünya Bankası gibi ulusal kuruluşların da çiftçiye desteklemesi, üreticileri girdi maliyetleri ve piyasa ekonomisine karşı koruyan önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.2.2. Toprak ve tarım reformunun yasal dayanakları

Anayasamızın mülkiyet hakkı başlıklı 35.maddesinde:”Herkes mülkiyet ve miras hakkına sahiptir. Bu haklar ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlandırılabilir. Mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz” denmektedir.

Anayasamızın Toprak mülkiyeti başlıklı 44. Maddesinde; “Devlet, toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek, erozyonla kaybedilmesini önlemek ve topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçilikle uğraşan köylüye toprak sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri alır. Kanun, bu amaçla, değişik tarım bölgeleri ve çeşitlerine göre toprağın genişliğini tespit edebilir. Topraksız olan veya yeter toprağı bulunmayan çiftçiye toprak sağlanması, üretimin düşürülmesi, ormanların küçülmesi ve diğer toprak ve yeraltı servetlerinin azalması sonucunu doğuramaz.

Bu amaçla dağıtılan topraklar bölünemez, miras hükümleri dışında başkalarına devredilemez ve ancak dağıtılan çiftçilerle mirasçıları tarafından işletilebilir. Bu şartların kaybı halinde, dağıtılan toprağın Devletçe geri alınmasına ilişkin esaslar kanunla düzenlenir.” denmektedir.

Ayrıca yine Anayasamızın tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması başlıklı 45. Maddesinde; “Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun olarak bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır. Devlet, bitkisel ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gereken tedbirleri alır” denmektedir.

Tarım ve Orman Bakanlığınca yürütülen 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun 1.maddesinin (a) bendinde:” Toprağın verimli şekilde işletilmesini, işletilmesinin korunmasını, birim alandan azami ekonomik verimin alınmasını, tarım üretiminin sürekli olarak artırılmasını, değerlendirilmesini ve buralarda istihdam imkânlarının artırılmasını”, (b) bendinde ise “Yeterli toprağı bulunmayan ve topraksız çiftçilerin zirai aile işletmeleri kurabilmeleri için Devletin mülkiyetinde bulunan topraklarla topraklandırılmalarını, desteklenmelerini, eğitilmelerini” sağlamak amaç olarak belirlenmiştir.

Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından yürütülen 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanununun 17.maddesinde:”Toplulaştırma sahası olarak tespit edilen yerlerde bulunan Hazinesin hüküm ve tasarrufu altında bulunan ve toplulaştırma amaçlarına uygun olarak değerlendirilmesi mümkün olan tarım arazileri, Bakanlığın talebine istinaden vafına ve mevcut kullanım şekline bakılmaksızın Hazine ve Maliye Bakanlığınca Bakanlığa tahsis edilir. Ekonomik ölçekte, yaşayabilir ve gelişebilir tarım işletmeleri oluşturmak için tarım arazisi bulunmayan veya yetersiz olan çiftçilere, tarımsal işletmeleri kurabilmeleri veya mevcut alanı geliştirmeleri amacıyla toplulaştırma kapsamında tahsis edilen yerler Bakanlıkça bedeli mukabilinde dağıtılabılır” denmektedir.

2.2.3. Toprak reformunu gerekli kılan nedenler

Köyden kente göçü engellemek ve göçün en önemli sebeplerinden biri olan geçim kaynağının temeli toprağın sürdürülebilirliğini sağlamak, gelecek nesillere aktararak toprak sıkıntısı sorununun çözülmesi, köylüyü ve çiftçiyi kalkındırmak, ekonomiye katkı sağlamak gibi başlıca nedenler sayılabilir.

a. Tarımsal arazilerin parçalı olma durumu ve dağılımı

Türkiye’de tarıma ait topraklara tarım dışı ve tarımsal işletmelerin kurulması, arazilerin parçalanmasında önemli bir etkidir. Parçalı arazilerin artmasında bir diğer etken Medeni Kanunun mirasın eşit şekilde paylaşılması maddesi hükümleriyle vatandaşların geleneklere olan bağlılıkları ve yoksulluk yüzünden topraklarını satmalarıdır. Medeni Kanuna göre toprak mülkiyetini eşit şekilde paylaşmayı gerçekleştirirken parçalı arazi olmasını önleyici tedbirler aldığı da unutulmamalıdır. Toprağın jeolojik yapısı ve coğrafi konumu da toprak parçalanması üzerinde göz ardı edilemez bir öneme sahiptir (Aksoy, 1970). Ayrıca toprakları kiracılık-ortakçılık şeklinde işletmek de topraktaki parçalı arazi artışını hızlandırarak işletmelerin dağılmasına ve ekonomik olmamasına sebep oluşturmaktadır (Aksöz, 1971; Pamak, 1980).

Özetle tarımsal araziler; göçebe nüfusun tarıma yönelmesi, göçebe kaynaklı olarak kırsal kesimde nüfus artışı, beraber yaşayan ailelerin ayrılması ve göçmenlerin topraklandırılması, işletme ve arazilerin mirasçılar arasında pay edilmesi, meraların çiftçiler tarafından sürülmesi ve işlenmesi durumları, arazilerin dağılmasına ve parçalanması ile birlikte üretimdeki verimin azalmasına, parseller arası uzaklık nedeniyle işgücü ve zaman kaybına, maliyet artışına neden olur iken tarımsal üretim araçlarından faydalanılmamaktadır (Pamak, 1980; Korkut, 1984; Oktar, 1984).

Tarım sektörü; verimlilikteki artışa engel olan ve toprak mülkiyeti dağılımındaki dengesizliklere bağlı olarak meydana gelen sorunlardan olumsuz etkilenmektedir. Modern üretim tekniklerinin kullanılamaması ve girdi kullanımı yetersizlikleri de bu nedenlerdendir. Mülkiyet yapısındaki bu bozuklukların nedenlerini ise şöyle sıralamak mümkündür (Aksoy, 1970):

- İşletme alanlarının verim artışına sebep olamayacak ölçüde küçük olması,

- Tarım işçisi olup da tarımla uğraşan topraksız kesimin varlığı,
- Toprakların çeşitli sebeplerle parçalanması,
- Ekonomik sıkıntılar,
- Kiracılık-ortakçılık yönteminin yaygınlığıdır.

Bu sebeplere istinaden toprak ve tarım reformu uygulamalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

b. Toprak bütünlüğünün sağlanamamasındaki eksiklikler

Toprakların büyük kısmının mülkiyetinin az kişinin elinde toplanması toprak ağalığına temel oluşturur. Toprak ağaları toprak verimliliğini arttırıcı modern tarım tekniklerini kullanmak ve gerekli tedbirleri almak yerine sermayelerini daha çok toprak satın alma yönünde değerlendirmektedirler. Ayrıca toprak sahipleri kendileri işlemek yerine kiracı-ortakçı aracılığıyla arazilerini işletmektedirler (Oktar, 1984; Korkut, 1984).

Kiracılık-ortakçılık ile çiftçilik yapan aileler; kendilerine ait olmadığı için toprağın imar ve ıslahını takip etmesi genel itibarıyla söz konusu olmamaktadır. Toprağın verimliliğini arttırmak için gerekli çabayı göstermez ve herhangi bir tedbir alma konusunda yeterli hassasiyet için çaba sarfetmez. Bu durum tarımsal bozuklukların olmasına ve sosyo-ekonomik sıkıntılara neden teşkil etmektedir (Oktar, 1984; Pamak, 1980).

c. Mülkiyet durumu, dağılımı ve işletmeler

Gelişmekte olan ülkelerde gelirin dengesiz dağılımı, insanlar arasında sosyal eşitsizlik ve toprak sahiplerine muhtaçlık durumunu kendiliğinden ortaya çıkarmaktadır. Bu durumlar toplumsal huzursuzluk ve sosyal çöküntü gibi hadiselerin meydana gelmesine sebebiyet teşkil etmektedir. Gelir dağılımını düzenleyen ve tarımsal nüfusun gelirini arttırmak için toprak mülkiyetinin eşit dağılımını sağlayan reform uygulamaları doğru normlar tespit edilerek bölgesel olarak hazırlanmalıdır. Ayrıca kiracılık-ortakçılık ilişkilerinde de radikal değişiklikler yapılarak toprak sahibine ödenen kira bedellerinin düşürülmesi, devlet desteklerinin toprak sahibine değil üretimi yapan çiftçiye verilmesinin temini, çalışan yani gerçek manada üretici olan

çiftçinin gelirinde artış ve bu nedenle sosyal yaşantısında olumlu gelişmelere katkı sağlayacaktır (Oktar, 1984; Korkut, 1984; Pamak, 1980).

Türkiye’de arazi mülklerinin genişliği, sınırları, sahiplik durumları, tespit edilememiş ve bazı yerlerin tapuya tescili bu sebepten dolayı yapılamamıştır (Tekelioğlu, 2010). Bundan ötürü geçmişte olduğu gibi günümüzde de sınır anlaşmazlıkları zaman zaman gündeme telafisi mümkün olmayan sonuçlarıyla gelmeye devam etmektedir. Ayrıca toprak dağılımındaki dengesizlikler sınır anlaşmazlığına bağlı kavgaları ve cinayetleri gibi sorunların meydana gelmesinde önemli bir gerekçe olarak karşımıza çıkmaktadır (ZMO, 1960). Bu gibi durumlar ise bölge insanları arasında can ve mal güvensizliği olgusuyla sosyal bir problem olmayı tetikleyen ciddi bir faktör olmaktadır. Bunların yanı sıra işletmelerin büyük bir çoğunluğunda arazilerin parçalı olma durumu ve dağınıklığı sebeplerinden kaynaklı verimli üretim yapılamamakta, hatta zamanla söz konusu araziler uzun süre işlenmemesinden dolayı tarım yapılmayan atıl araziler görüntüsü almaktadır. Bu tür olumsuzlukların önüne geçilebilmesi ve ülke ekonomisine kazanımının sağlanmasıyla beraber çiftçi ailelerinin gelir düzeyini arttırabilmek, bunu akabinde ise doğal olarak köyden kente göçün engellenmesi amacıyla tarım ve toprak reformu planlamaları kapsamında radikal kararların alınması gerekmektedir (Türker, 2010; Tekelioğlu, 2010).

d. Sosyo-ekonomik nedenler

Tarımsal verimliliğin ve üretimin arttırılması ekonomik nedenlerin başında gelmektedir. Gelişmekte olan ülkelerde bu sorunlar nedeniyle tarımsal üretim yeterli seviyede değildir. Bu durumun en önemli nedeni tarımsal faaliyetin geçim seviyesini aşamamasından yani pazara dönük bir üretim olamayışından kaynaklanmaktadır. Üreticiler risk alma konusunda geri dönüşü olmayan sonuçlar doğurması endişesiyle gerekli cesareti gösterememektedirler. Yani bir başka deyişle yeniliklere büyük oranda kapalıdırlar (Tai, 1974).

Pazar odaklı üretim olamamasının iki nedeni vardır. İşletmelerin yeterli büyüklük olmaması ve işletme sermayesi yetersizliğidir. Çiftçiler sermaye yetersizliği nedeniyle verimliliği arttırıcı tedbirler almakta zorluk çekebilmektedirler (Oktar, 1984; Korkut, 1984).

Topraksız ya da az toprağı bulunan çiftçilerin gelirlerinin arttırılması, zorunlu ihtiyaçlarını asgari düzeyde de olsa karşılayabilmelerinin sağlanması, tarımsal üretimdeki devamlılığın temini için tarım reformu kaçınılmaz bir gerekliliktir (Pamak, 1980). Küçük işletmelerin pazarlama ve değerlendirme yapabilmeleri için kooperatifleşme konusuna azami önem vererek uzman kişilerin desteğı ve bilgilendirmeleriyle ivedi olarak hayata geçirilmesi gerekmektedir. Ürünlerin üretim aşamalarında ve üreticiden tüketiciye arzının sağlandığı zaman dilimine kadar ki olan serüveninde gereksiz bir şekilde çok fazla aktörün rol alması, hem üreticinin hem de tüketicinin oldukça yüksek miktarlarda zararına neden olmaktadır (Kazgan, 1966). Ülkemiz tarımının önemli sorunlarından biri de çiftçi eğitimi ve teknolojinin kullanımındaki yetersizliktir. Çiftçi eğitimindeki amaç doğru üretim planlaması ve nöbetleşme ile birlikte teknolojiden faydalanırken ortaya çıkan karışıklıkların giderilmesi (makine-aletlerin kullanım alanları, gübre uygulama zaman ve teknikleri, sulama tercihleri ve uygulama yöntemleri vs.), girdi maliyetlerinin (mazot, gübre, ilaç vb) yüksek olmasına karşın nasıl önlem alınacağı (örneğin yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımına yönlendirme), teknoloji, pazarlama, teşvik sistemleri, mevzuat konusunda bilgilendirme ve genç çiftçilerin yetiştirilmesi için özendirme (Kazgan, 1966; Korkut, 1984).

2.3. Arazi Kullanım Planları İle Toprak ve Tarım Reformu Arasındaki İlişki

Kırsal alanlarda tüm topraklarda planlanma üzerinde özellikle tarım topraklarının korunmasına, tarımsal üretimin sürdürülebilirliğine ve doğal kaynakların ve çevrenin korunması oldukça önemlidir (Gün, 2015). Tarım topraklarının kullanımı ve yönetiminde sürdürülebilir bir gelişme yasal ve kurumsal çerçevenin ve uygulama sürecine ilişkin planlama ve politikanın belirlenmesi ile sağlanabilecektir (Gün, 2012).

Oluşumu yüzyıllar süren toprağın korunması, sürdürülebilir üretimin sağlanması, birim alanda verim artışının sağlanması, arazilerin amacı dışında kullanılmasını önlemek, arazilerin yanlış yönetimi, çevresel bozulmalar, kitlesel göçlerin önüne geçmek, artan ihtiyaçlar ve mevcut durum arasında denge kurmak, kırsal alanların düzenlenmesi ve planlanması köylerin yaşam ve çevre koşullarının iyileştirilmesi için yapılan tarım reformu da fiziksel, çevresel, ekonomik ve kültürel etkiler gibi arazi kullanım planlarına altlık oluşturur (Cinemre ve Dengiz, 2010; Gün, 2012).

2.4. Dünya’da Tarım Reformu Yöntemleri ve Uygulamaları

Dünyada toprak reformu uygulamalarına ilk olarak Romalılar ve eski Yunanlılarda rastlanmaktadır. Dünya’ da toprak reformu uygulamaları ülkelerin siyasi, ekonomik ve sosyal özelliklerine göre 1960-1980 yılları arasında farklı tarihlerde gerçekleşmiştir.

2.4.1. Dünya’da tarım reformu uygulama yöntemleri

Tarım reformu uygulamaları ülkelerin siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmişliklerine göre aynı yöntem kullanılıyor gibi görünse de özünde değişiklikler arz etmektedir.

a. Kiracılık-ortaklıktan arazi sahipliğine geçiş

Arazilerini kiralayan ya da ortaklık yöntemiyle işleyen, işleten büyük arazi sahiplerini, kiracı ve ortakları tarıma yönlendirmek, aile işletmesi konumuna getirmek için kamulaştırma sonrası gerçekleştirilen dağıtım yöntemidir. Bu yöntemi başarıyla uygulayan ya da gerçekleştiren ülkeler Japonya, Güney Kore ve Tayvan’dır. Genelde savaşlardan sonra uygulanan bu yöntem örneğin Japonya’da Meiji döneminde 1868-1912 yılları arasında uygulanmıştır (Alemdaroğlu, 2005).

II. Dünya Savaşı sonrası Birleşmiş Milletler tarım reformunu desteklemiştir. Arazi sahibi olan üreticiler çiftçiliği destekleyici birlikler kurmuş, işlerini özgürce yapabilen, üreten, geliştirerek ürettiği ürün bazında ticaret yapabilir hale gelmiştir. Hükümetin de yatırımlarıyla ülke tarımı ilerlemiş ve tarıma dayalı sanayisi de buna bağlı olarak yukarı yönlü ivme kazanmıştır (Toklu, 2010; Türker, 2010).

Kiracı, ortakçı gibi küçük işletmeler arazi sahibi kılınarak tarımsal yoğunluk ve verimlilikte ve ekilen arazi genişliklerinde önemli artışlar gözlenmiş ve ülke ekonomisinin gelişmesine önemli katkılar sağlanmıştır.

b. İşletmelerin kamulaştırma yoluyla devlete geçmesi

Sosyalist ülkelerde görülen bu yöntemle büyük toprak mülklerine el konup devlet elinde toplanması amaçlanmaktadır. Kamulaştırma işlemi gerçekleştirilirken bazı ülkelerde mülk sahibine ödeme yapılmazken bazı ülkelerde de çok az miktarda ödeme

yapılmıştır. Verimlilik, planlı üretim ve toplam üretim artmıştır. Eşit ve adil kullanım ile sosyal hakların kullanımıyla iyileştirilme sağlanmıştır. Değişen koşullara uygun bağımsız ve hızlı karar mekanizmasının yavaşlamasıyla dezavantajlar tespit edilmiştir (Toklu, 2010; Türker, 2010).

c. Devlet elindeki işletme-çiftliklerin çiftçiye dağıtımı

Sosyalizmden kapitalizme geçen ülkelerde kırsal kesimin refahı düşünülerek uygulanan bu yöntem, çok geri kalmış bölgelerde kendine uygulama alanı bulmuştur. Kamulaştırma yapılan yerlerde toprağın eski sahibine bedel ödenmiş ve toprak dağıtılmış olan çiftçilerden de dağıtılan topraklar için günün şartlarında belirlenen çeşitli miktarlarda bedel tahsili gerçekleştirilmiştir (Toklu, 2010).

d. Toprak kredi sistemi

Bu yöntemle oluşturulan toprak bankası sistemi ile çiftçilere seçenek sunularak mülk sahibi olmalarını sağlama hedefi amaçlanmıştır. Devlet çiftçinin almak istediği toprağın bedelini satan kişiye peşin öder, almak isteyen çiftçi ise devlete borçlanmış olur (Alemdaroğlu, 2005). Ancak planlandığı gibi olmamış, çiftçilere istedikleri araziye alma hakkı tanınmayıp gösterilen araziye seçmek zorunda bırakılmışlardır (Yıldız ve Özbay, 2009).

2.4.2. Dünya’da tarım reformu uygulamaları

Dünya ülkelerinde toprak reformu, Sanayi Devrimi sonrasında bağımsızlığını kazanan ülkeler için sömürgeciliğin izlerini silmek, II. Dünya Savaşı sonrası ekonomik kalkınmalarını güçlendirmek gibi nedenlerle yapılmıştır. Ülkelerin yönetim şekilleri (monarşi, sosyalizm, demokrasi, komünizm vb.) reform hareketlerini etkilemiş olsa da reform programlarının uygulanmasında genel olarak temelde eşitlik, adalet, kaynakların adil dağılımı temelde baz alınır.

Bazı ülkelerde tarım reformu uygulamalarını şu şekilde izah edilebilir:

İtalya kuzey ve güney olmak üzere ikili yapıya sahip olup kuzeyinde sanayileşme yoğunken güneyinde tarım feodalite yüzünden geri kalmıştır. Zamanla iki bölge arasındaki fark güneyin lehine artış göstermiştir. Bundaki en büyük etken ülkenin güneyinde 1950 yılında ekonomik ve sosyal kalkınma projesi olarak görülen

toprak reformunun uygulama şekilleri ve sonuçları bakımından dünyada yapılan reformlar arasında en başarılı örneği olmasında iyi organize olunması ve uzman kadronun denetimi etkin rol oynamaktadır (Oktar, 1984).

Ülke toprak reformunu aşağıdaki aşamalar doğrultusunda yapmıştır.

- Kamulaştırma,
- Kamulaştırılan toprakların tarımsal açıdan ıslahı,
- Islah edilen toprakların dağıtılması,
- Toprak alan vatandaşların kooperatifler ile organize edilmesidir.

Bu aşamalar sonucu toprak sahibi olanlar genellikle tarım işçileri ile kiracı ve ortakçılardır. Çiftçiler, aldıkları topraklar için ödemeleri 30 yıl içinde ilk 2 yılı faizsiz sonraki yıllar %1 faizli taksitlerle ödemiştir (Oktar, 1984). Burada; toprakların bedeli ödenmedikçe çiftçiler aldıkları toprakları satamaz, ipotek edemez ve kiraya veremeyeceklerine dair kesin hüküm getirilmiştir.

Yapılan reform sonucunda büyük toprak mülkiyetleri parçalanmış, tarımsal üretim artmıştır. Reform hareketleri gerçekleştirilirken aynı zamanda altyapı hizmetlerine de önem verilmiştir (Toklu, 2010; Oktar, 1984).

Japonya'da yapılan toprak reformu ülkenin tarım sektöründen sanayi sektörüne geçişte önemli bir yere sahiptir. Ülkede reform hareketleri 1968 yılında Meiji dönemiyle başlamış denilebilmektedir. Meiji hükümeti tarımsal ve mali yapıyı değiştirerek işe başlamıştır. Çünkü toprak mülkiyeti dağılımı eşittir (Oktar, 1984; Toklu, 2010).

Toprak reformu genel olarak 1945 yıllarında yaygın bir yöntem olan kiracı-ortakçı ilişkisi yerine küçük köylü işletmelerine yönlendirerek topluma demokratik bir yapı kazandırıp politik istikrar sağlamaktır. Buna göre gerçekleştirilmek istenen hedefler (Dore, 1959);

- Toprak kira bedellerinde düşük oranların alınması,
- Kirayla üretim yapan çiftçilere kiraladıkları toprakların verilmesi,
- Toprak sahibi olmayan kişilerin çıkarlarını eşit şekilde temsil etmesi için toprak komitelerinin düzenlenmesidir.

Yapılan bu reform hareketinin kapsamının dar olması sebebiyle uygulanmamıştır. Aynı yıl çıkarılan ve yasalaşan toprak reformu ilkeleri ise şöyledir (Oktar, 1984; Tekelioğlu, 2010):

- Devletin belirlediği oranları büyük arazi sahiplerinden alınarak toprağı olmayan ya da az olan çiftçilere satılacak,
- Toprak alacak köylüler bedellerini devlete borçlanarak ödeyecekler,
- Toprak kiralari yazılı olarak ifade edilecek ve toprak kiralari sınırlanacaktır.

Yapılan reformun en önemli yanı mülkiyet dağılımındaki değişiklikler ve düzenlemeler olmuştur. Kiracılıkta köklü değişiklikler yapılmış, kiralari yarı yarıya azaltılmış, sözlü olarak gerçekleşen kira işlemleri yazılı metin haline dönüştürülmüştür (Oktar, 1984). Toprak reformu ile tarımsal üretimde ve verimde artış meydana gelmiştir. Ayrıca kiracılara sosyal statü kazandırılarak mülk sahiplerine olan bağımlılıklari azalmıştır. Altyapı, eğitim, sağlık hizmetleri gibi sosyal hakların arttığı da bir gerçektir (Oktar, 1984; Toklu, 2010).

Tayvan'da yapılan toprak reformu, Japonya'dan sonra gelen en önemli ve kapsamlı olanıdır. Kapsamlı olmasının nedeni tarım sektörünün yaşadığı talihsizliklerin bir sonucudur (Oktar, 1984).

Tayvan toprakları yetersiz ve kıt olmakla beraber eşit olmayan bir dağılım göstermekte olup mevcut topraklar da büyük toprak sahiplerinin elinde idi (Oktar,1984). Kiracılık sistemi ülkede oldukça yaygın olup toprak kiralari oldukça yüksekti. Ayrıca yapılan kira sözleşmeleri de hiçbir resmiyete dayanmamaktaydı. Bunun üzerine hazırlanan reform tasarısı;

- Toprak kiralariinin azaltılması,
- Kamuya ait toprakların satılması,
- Dağıtmak için toprağı kamulaştırma aşamalarını içermektedir.

Toprak reformu adına öncelikle kiralarda düşüş yoluna gitmiştir. Kiraya verilen kamu arazileri kiracılara satılmış ve son aşamada da özel mülkiyetler devletçe alınarak kiracılara satılmıştır. Reformun en belirgin özelliğı ise arazi sahiplerine sanayi alanında hisse senetleri verilmiş olmasıdır. Reform hareketi komünist ülkelerce çiftçi eğitimi, kredi sağlama, sosyal hizmetler, teknolojik olarak destekleme şeklinde kendini göstermiştir (Türker, 2010).

Reform uygulaması sonucunda kiracılık sistemi yeniden düzenlenmiştir. Kira bedelleri azaltılmıştır. Tarımsal üretimde büyük ölçüde artış olmuştur. Reform sonucu artan verimlilik de toprak reformu üzerindeki olumsuz düşünceleri ortadan kaldırmıştır.

Venezuela’da ekonomik ve sosyal şartları diğer ülkelere göre farklı olduğundan ülkede yapılan toprak reformu da yapılan reformlarla benzerliği oldukça azdır. Günümüzde önemli bir petrol ülkesi olan Venezuela 1950’li yıllarda artan petrol fiyatları yüzünden yoksul ve geri kalmış bir tarım ülkesi iken sanayi ülkesi haline gelmiştir. Tarım konusunda oldukça yetersiz olan ülke giderek artan nüfusun gıda ihtiyacını karşılayamayıp ithalata bağımlı hale gelmiştir (Oktar, 1984; Tekelioğlu, 2010).

Ülkede tarımsal üretimin, verimliliğin, kırsal kesimin refahını artırmak ve toprak mülkiyetindeki eşitsizliği gidermek için kabul edilen toprak reformu yasasının temel hedefi; adil bir toprak tasarruf sistemi oluşturmak, tarımsal yapıyı değiştirmek, kırsal nüfusun sosyal, siyasal, ekonomik yönlerden gelişmesini sağlamak ve çiftçilere kredi ve diğer hizmetleri sağlayacak kurumları oluşturmaktır (Oktar, 1984; Tekelioğlu, 2010).

Yapılan reformla tarım üretim artmıştır, kredi konusunda çiftçilerin her türlü tarımsal girdi ihtiyacını karşılayacak duruma gelmiştir. Ayrıca altyapı hizmetlerinde de çalışmalar yapılmıştır.

Meksika’da yapılan reformu diğer reform yapan ülkelere ayıran en önemli özellik toprak dağıtımını uzun ve süreklilik gösterir nitelikte gerçekleştirmiş olmasıdır (Oktar, 1984; Toklu, 2010). Reformdaki temel amaç köylülere sosyal statü kazandırmaktır.

Yapılan reform öncelikle yabancı mülkiyetindeki topraklar kamulaştırılarak köy topluluklarına bedelsiz dağıtılmıştır. Reform sonucu tarımsal üretim ve verimlilik artmıştır.

Mısır’da yapılan reform kırsal yaşamı olumlu yönde etkilemekle kalmayıp diğer ülkeleri de etkileyerek ekonomik ve sosyal değişimde etkin bir rol model olmuştur (Oktar, 1984).

Diğer Ortadoğu ülkelerinde de olduğu gibi kiracılık sisteminin olumsuzlukları burada da etkilidir. Ayrıca tarımsal faaliyet yapılan toprak oldukça parçalı haldedir.

Bu olumsuzlukların önüne geçmek ve düzenlemek için hazırlanan toprak reformu kanunu şu hedefleri içermektedir;

- Büyük yüzölçümüne sahip toprakların dağıtılması,
- Toprak alanların arasında çok yönlü kooperatiflerin kurulması,
- Küçük yüzölçümüne sahip toprakların bölünmesinin engellenmesi,
- Toprak sahibi ve kiracı arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi,
- Kiraların maksimum değerlerinin belirlenmesi,
- Tarımsal işgücü için asgari ücretin belirlenmesi,
- Yabancı elindeki toprak mülkiyetinin yasaklanması ve vakıflara aktarılmasıdır.

Yapılan reformdan en çok yararlananlar kiracılar ve küçük mülk sahipleri olmuştur. Kiracılık sisteminde yapılan değişikliklerden olan kira sözleşmesi bu sistemi sağlıklı bir yapıya dönüştürmüştür. Kira bedelleri toprak vergisinin 7 katıyla sınırlandırılmıştır (Oktar, 1984). Ortakçılık sistemi için ise ürün ve maliyet için toprak sahibiyle yarı yarıya paylaşım esas tutulmuştur. Tarımsal üretimde verimlilik artmıştır. Ancak olumlu gelişmelerin yanı sıra mülkiyet dağılımı ile ilgili olumsuzluklar giderilememiş, toprak sahiplerindeki güç azaltılamamıştır (Oktar, 1984; Toklu, 2010).

Hindistan'da toprak reformu, yıllar boyu sömürge altında yaşayan ülke için bağımsızlığını ilan etmesinin arkasından gelmektedir. Reformdan önce toprak mülkiyeti yabancıların himayesinde olduğundan dengesiz ve sağlıksız bir yapı görülmekteydi (Oktar, 1984).

Tarım reformunun temelini kamulaştırılan toprağın işleyene kazandırılması oluşturmuştur. Başlıca hedefleri;

- Aracının ortadan kaldırılması,
- Kiracılık ile ilgili tedbirlerin alınması,
- Azami işletme büyüklüklerinin belirlenmesidir.

Kiracılık sistemi için yapılan düzenlemeler şöyle sıralanabilir (King, 1977):

- Toprak kiralarının adil biçimde belirlenmesi,
- Tasarruf haklarının güvence altına alınması,

- Kiracıya toprak sahibi olma hakkının tanınmasıdır.

Toprak reformu sonucunda tarımsal üretim artarak kendi kendine yeten bir ülke haline gelmiştir.

Rusya sosyalist tarımsal yapıdan komünizm yolunda gitmek isterken derebeylik sistemini yıkarak çalıştırılan kölelere çalıştıkları toprakları dağıtmıştır. Yapılan reformlar sayesinde komünizm güçlenmiş, devlete ait malların oluşumu ortaya çıkmıştır. Kolektif şirketler kurulmuş ve çeşitli yardımlaşma teşkilatları oluşturulmuştur (Oktar, 1984; Toklu, 2010).

İran’ da toprak mülkiyeti derebeylik olan ülkeler içinde yer almaktadır. Yapılan toprak reformu kırsal kesimin hayat standartlarını yükselterek, toprak sahibi olmasını sağlamıştır. Ayrıca toprak ağalığı sistemini yıkarak köylüye, ekonomik, siyasal güven vermek amaçlamış, zirai gelirin artmasını sağlamak istenilmiştir (Toklu, 2010).

Fransa’nın toprak reformundaki amacı Rusya gibi kölelik ve derebeylik durumundan kurtulmaktır. Reformla köleler işledikleri toprağın sahibi olmuşlardır. Kiralar ve vergiler kaldırılmıştır. Ancak çeşitli sermaye ve pazarlama gibi imkanlarla desteklenememiştir (Yıldız ve Özbay, 2009).

İngiltere arazi problemlerini çözmek için arazi toplulaştırması yapmış, küçük işletme sahiplerini şehirlere göndermiştir. Özel mülkiyeti ve büyük işletmeleri desteklemiştir (Anonim, 2016).

Bulgaristan’da tarım reformu uygulamaları kölelerin serbest bırakılması ve ortakçı, ücretli işçilerin çalıştıkları arazide 10 yıl kesintisiz çalıştıkları arazilerin sahibi olmaları yönünde gerçekleşmiştir (Anonim, 2016).

İsveç ve Danimarka’da köylü kesimin tarım işçisi olarak görülmesini sağlayan sistemin kaldırılıp, arazi toplulaştırması ve hazine arazilerinin köylerdeki çiftçilere dağıtılması şeklinde yapılmıştır (Anonim, 2016).

Brezilya toprak reformu hareketlerini kolektif işçi topluluklarının devlete ya da büyük arazi sahiplerine ait bir arsayı işgal etmesine ve bu yerlere yerleşmeleri olarak öngörmüştür. Çok sayıda yoksul ve toprağı bulunmayan işçiler için yaşam şartlarını iyileştirmek amaçlanmıştır. Toprak reformu konusunda halkın isteklerini de dikkate alarak işbirliğini ön plana çıkarmıştır (Anonim, 2016).

İskoçya’da yapılan toprak reformu, kırsal kesimin sürdürülebilir gelişmesinin önündeki engellerin kaldırılmasına dayanır. Sosyal, ekonomik ve kültürel özellikler göz önüne alınarak hazırlanan yaklaşımlar dikkat çekmiştir (Toklu, 2010).

2.5. Türkiye’de Toprak Reformu Tarihi

Cumhuriyetin kurulduğu dönemde I. Dünya Savaşının doğurduğu ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel sorunları çözmeye yönelik çalışmalar yapılmıştır. Bunlardan biri olan toprak reformu adına Kurtuluş Savaşının zengin toprak sahiplerinin desteği ile kazanılmış olması nedeniyle böyle bir gücün aleyhine reform çalışması yapılamamıştır. Bunun yanı sıra 1929 Dünya Ekonomik Buhranı kaynaklı tarımsal ürün fiyatlarının düşmesi, ağır vergi bedelleri ve küçük köylü işletmelerinin ortadan kalkması bu dönemde meydana gelen ortakçılık ve toprak yoğunlaşmasının getirdiği ekonomik krizler. Türkiye gibi ekonomisi tarıma dayalı devletler için olumsuz etkiler meydana getirmiştir (Keyder, 2016; Kazgan, 2017).

Toprak reformunun gerekliliği 1930’lar da kesin olarak belirtilmiş olup, dönemin iktidar partisinin gündeminde yerini almıştır. Mustafa Kemal ATATÜRK bir meclis konuşmasında; “Milli ekonominin temeli ziraattir. Bunun içindir ki tarımda kalkınmaya büyük önem vermekteyiz.” diyerek toprak reformuna dikkat çekmiştir (Anonim, 1981).

Türkiye’de tarım yapılabilecek topraklar üzerindeki dengesiz mülkiyet dağılımını gidermek, ekonomiyi canlandırmak, çiftçiyi desteklemek, tarımın sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla çıkarılan üç yasa Çizelge 2.1’de gösterilmiştir.

Çizelge 2.1. Türkiye’de toprak reformu tarihi kronolojisi

Toprak ve Tarım Reformu Kapsamında Çıkarılan Kanunlar	Uygulayıcı Kurum	Amacı	Sonuç
1945 tarihli ve 4753 sayılı Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu (1945- 1973)	Toprak İskan Genel Müdürlüğü	Arazisi olmayan ya da az toprağı olan, geçimini topraktan sağlayan ailelere ihtiyaçlarını karşılayacak miktarda toprak vermek, tarım işletmesi kurabilmeleri için tarım ve zirai donatılar ve kredi imkan sunmak, yurt topraklarının sürekli işletilmesini sağlamak, toprakların belli bir toplum kesiminin elinde toplanmasını engellemek ve işlenmeyecek kadar küçülmesini önlemektir.	Kamulaştırma maddesi kaldırılan kanun uygulama imkanı bulamayıp, yasa amacına ulaşamamıştır. Buna rağmen 28 yıl yürürlükte kalmış olup yaklaşık 450.000 aileye 22.000.000 dekar toprak dağıtımı gerçekleştirilmiştir (Korkut, 1984).
1973 tarihli ve 1757 sayılı Toprak ve Tarım Reformu Kanunu (1973- 1977)	Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı	Toprağın verimli işletilmesini, tarımsal üretimin sürekli olarak arttırılmasını, değerlendirilmesini, elde edilen ürünün pazarlanmasını, ulusal kalkınmanın sağlanması, kiracılık- ortakçılık ilişkilerinin düzenlenmesi, parçalı toprakların önlenmesini, toprak ve tarım reformu hareketlerinin desteklenmesi için toprak ve tarım reformu kooperatiflerinin kurulmasını sağlamaktır.	Anayasa Mahkemesi tarafından 1977 yılında şekilde bozukluğu sebebiyle iptal edilmiş 1978 yılında ise yürürlükten kaldırılmıştır. Şanlıurfa pilot bölge seçilerek uygulanan kanun ile yaklaşık 1218 aileye 231.000 dekar toprak dağıtımı gerçekleştirilmiştir (Korkut, 1984).
1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu (1984-)	Tarım Reformu Genel Müdürlüğü	Materyal ve Metot bölümünde ayrıntılı olarak ele alınmıştır.	

2.6. Tarım Reformu Genel Müdürlüğü (TRGM)

Genel olarak görevi, uygulama alanlarının öncelik durumlarının tespit edilmesi için ön etüt çalışmaları yapmak / yaptırmak ve Bakanlık Makamına teklif etmektir. Şöyle ki;

Tarımsal arazilerde; değer tespiti yapmak, yaptırmak, kiracılık-ortakçılık ilişkilerine uygun esasları belirlemek, alım-satım-kiralama durumlarında arz talep ilişkilerine dair tespitler yapıp aracılık çalışmalarını düzenlemek, destekleyici kredilerin usul ve esaslarını belirlemek, ihtilafli durumlarda alım-satım-takas işlemlerini Maliye Bakanlığı ile birlikte yürütmek, mülkiyeti Hazineye ait arazi ve işletmelerin değerlendirilmesini sağlamak, toplulaştırma alanı dışında kalan yerlerde arazi edindirme çalışmalarını ilgili mevzuatlar doğrultusunda gerçekleştirmek olarak sayılabilir (TRGM, 2019).

2.6.1. Tarım reformu kapsamında yapılan çalışmalar

Bakanlar Kurulu tarafından yürütülen 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında gerçekleştirilen faaliyetler şu şekilde açıklanabilir.

- **Arazi Topplulaştırması:** Uygulama alanında işgücü, sermaye, zaman, maliyet ve teknolojiyen en verimli bir şekilde yararlanmak için ekonomik üretime engel olacak şekilde parçalanmaya maruz kalmış, dağılmış, şekilsiz ve hisseli arazilerin bir araya getirilerek düzenli parseller haline getirilmesi, tarla içi geliştirme hizmetleri ile tarımı daha modern hale getirmek, az toprağı olan ya da topraksız çiftçiyi toprak sahibi yapmak, köy geliştirme ya da yeni köy yerleşim alanları açmak için yapılan arazi düzenlemesidir (3083 sayılı Kanun; Kurşun, 2014). Arazilerin parçalı olmaları, modern tarım tekniklerinin kullanılamaması, işgücü ve maliyet artışı, sınır ihtilafları gibi sorunlar sebebiyle verimliliğe engel olmaktadır. Arazi toplulaştırması, üreticinin yaşam standartlarını arttırarak teknolojik unsurlardan daha iyi faydalanmasına imkan sunarak, sulama, arazi ıslahı işlemlerini daha ucuza mal etmesinde faydalı olmaktadır. Böylece toprak kaynakları sınırlı olsa da birim alandan alınan verimin artmasını sağlayacak yollar aramaya başlanmalıdır. Örneğin; tohum ıslahı, gübre, ilaç, sulama gibi.

- **Arazi Dağıtımı:** Toplulaştırma kapsamında hazine adına tescilli arazilerin az toprağı bulunan ya da hiç toprağı bulunmayan çiftçilere ekonomik anlamda yaşayabilir, gelişebilir tarım işletmeleri kurmaları, var olanı ise geliştirebilmeleri için Bakanlık tarafından bedeli alınmak şartıyla dağıtımının yapılmasıdır (3083 sayılı Kanun).
- **Arazi Kullanım Planlaması:** Doğal kaynakların rasyonel kullanımını, sürdürülebilirlik ilkesine uygun ekonomik, ekolojik ve sosyal şartlar göz önünde bulundurularak tarımsal üretim ve tarım potansiyeli çerçevesinin belirlenmesiyle tarımsal alan ile tarım dışı alanların farklı kullanım şekillerinin gerekli etütlerin yapılması sonucu ortaya konulan tespitler sonucu belirlenen planlardır (Cinemre ve Dengiz, 2010).

Her türlü bitkinin her toprak türünde ve her iklim koşuluna yetişmesi mümkün olamaz. Aynı toprakta yıllarca aynı bitki yetiştirilmesi zamanla o toprağın yorulmasına, verimin ve ekonomik kazancın azalmasına neden olmaktadır. Bununla beraber tarım arazilerinin tarım dışı amaçlarla kullanımı plansız ve kontrolsüz kullanımlarında tarım arazileri için geri dönüşü olmayan sonuçlar doğurabilir. Bu tür olumsuzlukların bertaraf edilebilmesi için arazi ve toprakların, fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri ile ekolojik, kültürel, sosyal ve ekonomik özellikleri de dikkate alınarak sınırlı kaynakların en iyi şekilde kullanılmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Plansız arazi kullanımı, şehirleşmeye olan eğilim, toprakların taşınması, kırsal fakirleşme, tarım, çayır, mera ve orman arazilerindeki kayıplar yüzünden doğal kaynaklar bozulur ve sürdürülebilir kalkınma için üretimden ziyade tüketim toplumu meydana getirmesi sebebiyle tehdit oluşturur (Yılmaz, 2004). Arazi kullanım planlaması arazinin ve toprağın kullanım kabiliyetine göre, arazinin niteliğini, toplumun ürünlere olan taleplerini yıllar sonra da karşılamak için mevzuata ve yapıya uygun olarak hazırlanmalıdır. Arazi kullanım planları hazırlanırken Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) ve Uzaktan Algılama (UA) teknolojileri uygulama bölgesi için veri toplanmasında hız kazandıran etkin teknolojik yöntemlerdir.

- **Arazi Kiralama Çalışmaları:** Devletin hüküm ve tasarrufu altında olan araziler, toplulaştırma, dağıtım, tahsis değişikliği ve iskan gibi işlemler bitene kadar dağıtımda hak sahipliğinde aranacak şartlara haiz çiftçilere tarımsal faaliyet yapmak kaydıyla kiralama yapılmasıdır. Kiralama İl Müdürlüğünde

yapılacak plan ve projelere göre TRGM tarafından tespit edilen esaslar çerçevesinde ve kurulacak komisyon tarafından yapılmaktadır (3083 sayılı Kanun) .

- **Tarım Arazilerinin Tarım Dışı Amaçlarla Kullanımı:** Kamu yararı gözetilerek zorunlu olduğu tespit edilen durumlarda tarım arazisinin korunması şartı ve TRGM' nin izni ile tarım dışı amaçla kullanımınıdır. Zorunluluk halleri; yapımına ihtiyaç duyulan okullar, sanayi bölgeleri, hava alanları, baraj ve göletler, içme suyu tesisleri, petrol ve doğalgaz arama, üretim ve depolama tesisleri, turistik yerler, spor alanları, enerji, ulaşım, haberleşme tesisleri, depolar gibi toplum tarafından kullanımına ihtiyaç duyulan alanları içerir. Bu alanlar arazi değerlendirme komisyonu tarafından tespit edilerek belirlenir (3083 sayılı Kanun).
- **Köy Geliştirme ve Yeni Köy Yerleşim Yeri Çalışması:** Kırsal alanda yaşanabilir alanı genişletmek ya da örneğin yerleşim yerinin sit alanı olması, deprem bölgesi olması, doğal afetlerden kaynaklı sorunların çözümü için yeni yerleşim yeri alanları açma, var olan yerleşim yerinin değiştirilmesi, TRGM tarafından uygun görülen yerlerde imar planı çalışmaları yapılmaktadır. Seçilen yeni köy yerleşim yerlerinin kurulması veya mevcut köyler ile köy altı yerleşmelerinin birleştirilmesi ilgili kuruluşların görüşü alınarak Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile kabulü sağlanmış olur ve altyapı hizmetlerini TRGM yapar veya yaptırır.
- **Çiftçilerin Desteklenmesi Eğitimi:** Uygulama alanlarında kanunun öngördüğü koşullarda topraklandırma, dağıtım, kiralama yollarıyla arazi sahibi olan çiftçilerin fon yönetmeliğine göre çeşitli kredilerle desteklenmesi, sulama, gübreleme gibi konularda tarımsal eğitim verilmesi amaçlanır. Verilen kredi ve destekler uygulayıcı kuruluş tarafından amacına uygun kullanılıp-kullanılmadığı denetlenir. Eğer amacına uygun kullanılmıyorsa 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerince tahsil edilmektedir (3083 sayılı Kanun).

2.6.2. Tarım reformu kapsamında harita mühendislerinin çalışma alanları

Tarım reformu kapsamında gerçekleştirilen uygulama bölgeleri çalışmalarını planlamak, koordine etmek, uygulamak, arazi dağıtım işlemi gerçekleşinceye kadar kiralama işlerini yürütmek, toplulaştırma, dağıtım gibi işlerde ziraat mühendisleri kadar harita mühendisleri de rol oynamaktadır (Toklu, 2010).

Harita mühendislerinin yaptığı işler:

- Nirengi ve poligon kanava tesis ve ölçüm işleri,
- Halihazır harita çıkarılması,
- Yol, kanal aplikasyonu,
- Yeni parsel aplikasyonu,
- Kadastro kontrol işlerinin yaptırılması ve takibi,
- Yeni kütüklerin hazırlanması,
- Derecelendirme haritaları,
- Mülakat,
- Sulama, drenaj.

Bunların dışında ziraat mühendisleriyle beraber yürüttükleri işler de vardır:

- Toprak etüdünün yapılması,
- Çiftçi mülakatlarının yapılması,
- Proje hazırlanması,
- Tarla içi geliştirme hizmetlerini gerçekleştirmektir.

2.7. Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu

1984 tarihli 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu toprak dağıtımını konu alan son yasadır. Bakanlar Kurulu tarafından yürütülmekte olan TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatı doğrultusunda toprak dağıtım projeleri Tarım ve Orman Bakanlığı TRGM tarafından yürütülmektedir. Uygulamadaki söz konusu kanunun amacı başlıklı birinci maddesinde;

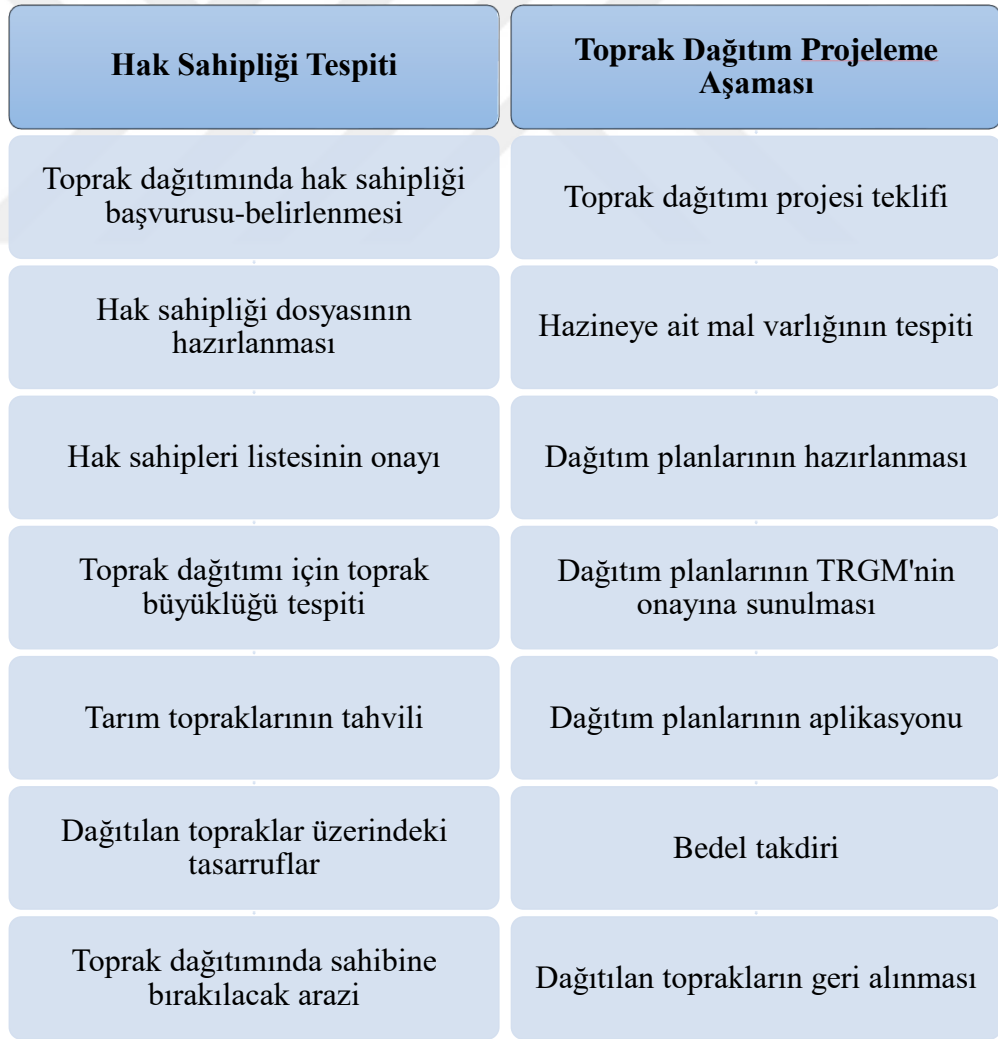
- Toprağın verimli şekilde işletilmesini, işletilmesinin korunmasını, birim alandan azami ekonomik verimin alınmasını, tarım üretiminin sürekli olarak artırılmasını, değerlendirilmesini ve buralarda istihdam imkanlarının artırılmasını,
- Yeterli toprağı bulunmayan ve topraksız çiftçilerin zirai aile işletmeleri kurabilmeleri için Devletin mülkiyetinde bulunan topraklarla topraklandırılmalarını, desteklenmelerini, eğitilmelerini,
- Ekonomik üretime imkan vermeyecek şekilde parçalanmış tarım topraklarının gerektiğinde ve imkanlar ölçüsünde genişletilmesi suretiyle de toplulaştırılmasını, tarım arazisinin ailenin geçimini sağlamaya ve aile iş gücünü değerlendirmeye yeterli olmayacak derecede parçalanmasını ve küçülmesini önlemeyi, yeni yerleşme yerleri kurmayı, mevcut yerleşme yerlerine eklemeler yapmayı,
- Zorunluluk halinde tarım arazisinin diğer amaçlara tahsisini düzenlemeyi,
- Cumhurbaşkanınca gerekli görülen diğer bölgelerde gayrimenkullerin Milli Güvenlik nedeniyle mülkiyet ve tasarruf şekillerinde ve yerleşim yerlerinde düzenlemeler yapmayı, sağlamaktır şeklinde düzenlenmiştir.

3083 sayılı kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren özel mülkiyetten kamulaştırma yoluyla hiçbir toprak dağıtımı yapılmamış olup, tarım reformu uygulama alanı ilan edilen bölgelerde toplulaştırma, sulama ve tarla içi geliştirme hizmetleri, dağıtım, kiralama, arazi kullanım planlaması, köy imar planları gibi uygulamalar halen devam etmektedir.

Kanun, içeriğinde arazi toplulaştırması, hazine arazilerinin dağıtımı ve 1757 sayılı kanun ile kamulaştırılmış toprakların eski arazi sahiplerine verilmesini öngörür. 3083 sayılı kanun ile 2018 yılına kadar Ankara, Aksaray, Eskişehir, Çankırı, Aydın, Edirne, Tekirdağ, Kırklareli, Konya, Karaman, Mersin, Şanlıurfa, Yozgat, Kayseri ve Iğdır illerinde 195 köyde 15.950 çiftçi ailesine 1.027.782 dekar alan dağıtılmış olup, TRGM tarafından Edirne, Şanlıurfa, Mersin, Karaman, Konya, Çankırı, Aksaray ve Eskişehir olmak üzere 8 il ve 32 köyde 275.625 dekar arazi dağıtım çalışmaları farklı aşamalarıyla devam etmektedir (TRGM, 2018).

3.MATERYAL VE YÖNTEM

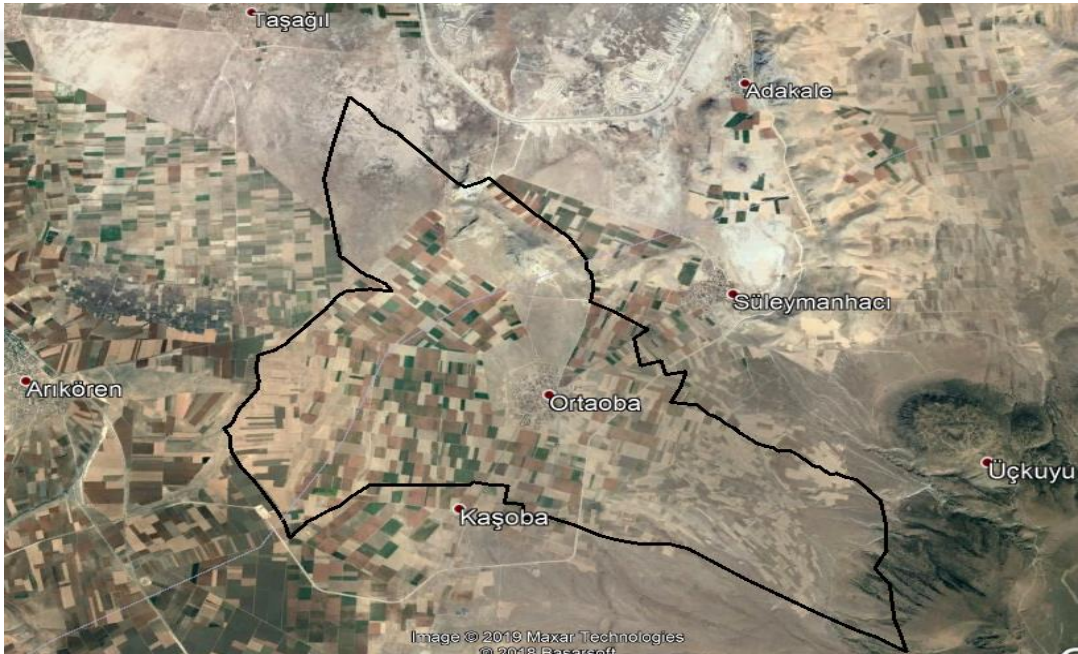
Tez çalışmasının bu bölümünde araştırma bölgesi olan Karaman İli Merkez İlçesi Ortaoba Köyüne ait coğrafi konum bilgisi, topografya, iklimi, bitki örtüsü, sosyo-ekonomik yapısı ile ilgili genel bilgilere değinilmiştir. Toprak ve tarım reformu alt başlıklarından olan toprak dağıtımının 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununa göre toprak dağıtımının TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre hak sahipliği belirlenmesinde Karaman İli Merkez İlçesi Ortaoba Köyüne ait verilerin kullanımı için gerekli izin (EK 1) alınarak, kullanılan puanlamada yaş durumu için doğrusal enterpolasyon yöntemi kullanılarak farklı bir puanlama sistemi uygulaması ortaya konmuştur. Toprak dağıtımı iki aşamadan oluşmakta olup Şekil 3.1’de gösterilmektedir.

Şekil 3.1. Toprak dağıtım aşamaları

3.1.Çalışma Alanının Coğrafi Konumu ve Genel Tanıtımı

Karaman İli Merkez İlçe Ortaoba Köyü 20.yüzyılın ortalarında Süleymanhacı Köyünden ayrılarak kurulmuş olup $33^{\circ} 05' 51''$ ve $33^{\circ} 02' 31''$ kuzey enlemleri ile $37^{\circ} 23' 55''$ ve $37^{\circ} 25' 32''$ doğu boylamları arasında bulunmaktadır (URL 4). Ortaoba Köyü, Karaman İlinin 35 km uzağında kuzeybatısında geniş bir düzlükte yer almakta olup Şekil 3.2'de görüldüğü gibi köyün doğusunda Üçkuyu Köyü, batısında Konya İli Çumra İlçesi Arıkören Köyü, güneyinde Kaşoba Köyü, Kuzeydoğusunda Süleymanhacı ve Adakale Köyleri, kuzeybatısında Konya İli Çumra İlçesi Taşağıl Köyü ile çevrilidir (Erkan, 2016).

Şekil 3.2. Ortaoba Köyü 28.08.2017 yılına ait Google Earth görüntüsü
(Erişim tarihi: 04.09.2019)

Ortaoba Köyü deniz seviyesinden 1056 m yükseklikindedir (Erkan, 2016). Tarım ve Orman Bakanlığı verilerine göre yüzölçümü 55292,89 dekadır. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından 2007 yılında geçilen Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) göre köyün nüfusu 2018 yılında 560 kişidir.

Ortaoba Köyünde karasal iklim hakim olduğundan bitki örtüsü de bozkırdır. Köyün doğusunda sönmüş volkanik dağ olan Karadağ, kuzeyinde Bozdağ ve Kestel Dağları ile çevrilidir. Köyün toprak yapısı killi, kumlu, kalkerli olup güneybatı ve batısında yer yer çakıl da görülmektedir (Erkan, 2016).

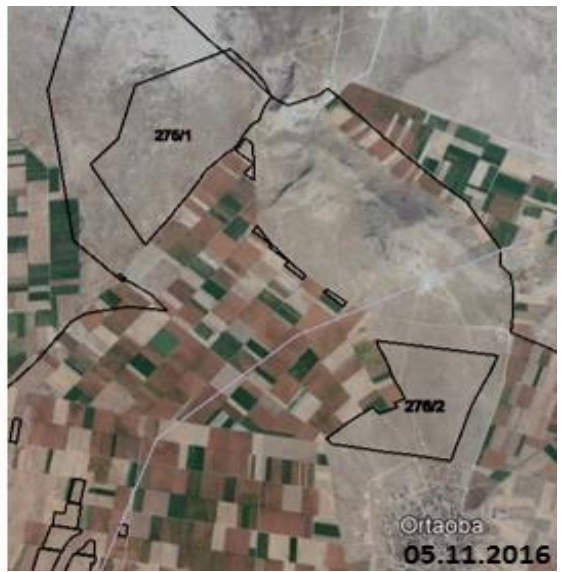
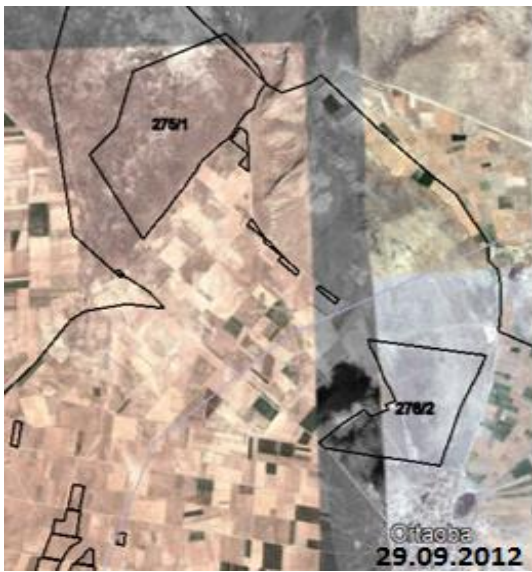
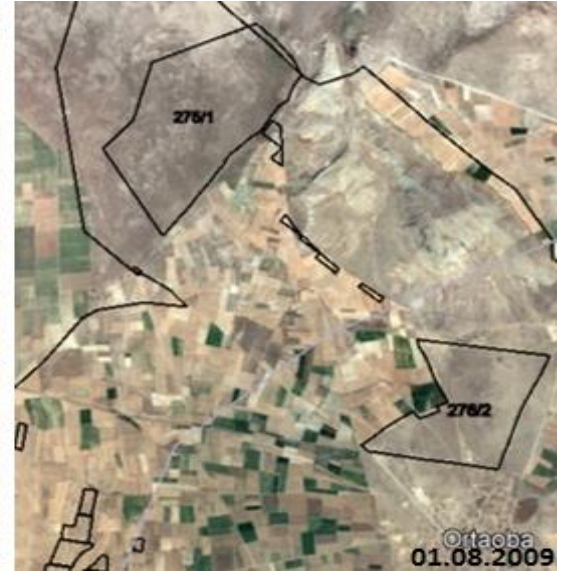
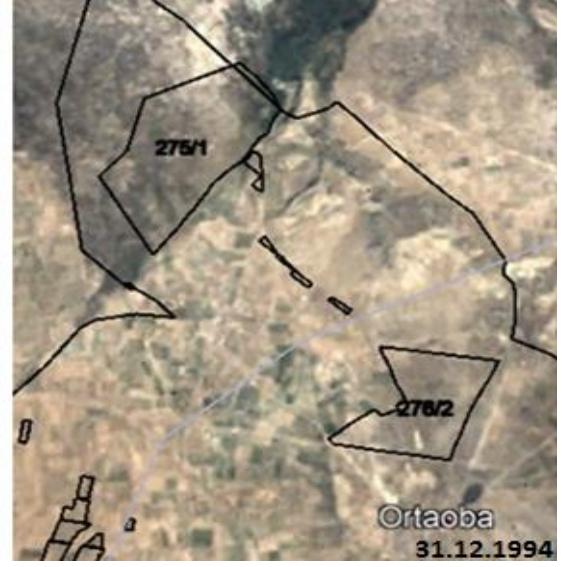
Ortaoba Köyü ekonomisi tarım ve hayvancılığa dayanmaktadır. Başta dane mısır olmak üzere arpa, buğday, yağlık ayçiçeği, nohut, şekerpancarı, yonca, silajlık mısır, macar fiği, kavun, kuru fasulye, kabak, sarımsak yetiştirilmektedir. 1975 yılına kadar kuru tarım yapılan köyde 1971’de sulama kooperatifi kurulmuş, 1975 yılında elektriğin gelmesiyle sulu tarıma geçilmiştir (Erkan, 2016).

3.2. Toprak Dağıtım Aşamaları

TRGM uygulama alanı için 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun 30.maddesi içeriğine göre tarıma kazandırılabilir alanlar veya topografya, toprak, iklim gibi etkenlerle ekonomik verimi üst derecede olan yerlerde sınıflaması TRGM tarafından kurulan bir komisyon tarafından belirlenen alanlar Bakanlık Makamına sunulur. Bakanlıkça uygun görülmesi halinde Bakanlar Kuruluna teklif edilerek Bakanlar Kurulu Kararıyla “Dağıtılacak Toprak Normu” belirlenerek Resmi Gazetede yayımlanır.

TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatınca TRGM hüküm ve tasarrufu altında olan arazilerin hak sahibi çiftçilere neye göre, nasıl dağıtılacağı köy ve belde halkına alışlagelmiş usullerle ilan edilir. İlan mahalli mülki amirliklerde 60 gün süre ile askıda kalır. İlan içeriğinde dağıtımın yapılacağı köy, başvuru talebinde bulunulacak başvuru başlangıç ve bitiş süreleri, beyannamelerin temin yeri ve başvurulacak kurum ve başvuru metninde istenilen ekler ile süresinde talepte bulunmayanların hak talep edemeyecekleri belirtilir.

Toprak ve tarım reformu kapsamında yapılan toprak dağıtım için çalışma alanına ait görüntüler Şekil 3.3’de Ortaoba Köyünde toprak dağıtım yapılacak bölgenin yıllara ait görüntüleri gösterilmiştir. Toprak dağıtım ilanı yapıldıktan sonra toprak dağıtım çalışmalarını; hak sahipliği tespiti ve proje olmak üzere iki aşamada anlatılabilir.

Şekil 3.3. Ortaoba Köyü toprak dağıtım çalışması alanının yıllara ait Google Earth görüntüsü (Erişim tarihi: 04.09.2019)

3.2.1. Hak sahipliği tespiti

Toprak dağıtımını işlemi gerçekleştirmek için hak sahipliği tespitinin doğru yapılması en önemli kriterlerdendir. TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre hak sahipliği tespiti yapım aşamaları bu bölümde anlatılmaktadır.

a. Toprak dağıtımında hak sahipliği başvurusu-belirlenmesi

TRGM tarafından toprak dağıtımından faydalanmak isteyen çiftçi ailelerinin ve zorunlu hallerde kanuni temsilcilerinin uygulama bölgesi dahilinde ve haricinde sahibi oldukları mal varlıklarının 60 günlük ilan sürecinde İl/İlçe Tarım ve Orman Müdürlükleri, köylerde muhtarlıklardan, beldelerde belediyelerden temin edecekleri talep beyanlarını tanzim etmelerine müteakip muhtar ve ihtiyar heyetinin onaylaması sonrası ekleri ile birlikte bizzat ya da PTT aracılığıyla bildirmeleri gerekmekte olduğu belirtilmektedir.

İlan süresi bittikten sonra müracaat edenler ve PTT'deki gecikmelerle gelen müracaatlar komisyon tarafından tutanakla belirlenir. Süre bitiminde müracaat edenler, beyanname verdikten sonra durumunda değişiklik olan ve bunu belgeleyen vatandaşlar dağıtım sonrası toprak kalması halinde puan sıralaması yapılarak topraklandırmak için beklemeye alınır.

Toprak dağıtımını projesi kapsamında müracaatta bulunmak isteyen çiftçilerden talep beyanname ile birlikte istenilen belgeler;

- Nüfus kayıt örneği,
- Tapu kayıtları,
- Vergi kaydı,
- SGK üyesi olup olmadığına dair belge,
- Öğrenim belgesi,
- Zirai eğitim belgesi,
- Traktör ve ekipman belgesi,
- Konutu bulunduğu dair belge (varsa),
- Tarım işletmesine ait belge,

- Beyanname veren vekil veya temsilci ise vekaletname/temsilci belgesi,
- Adli sicil kaydı,
- Nüfus cüzdanı fotokopisi,
- Sağlık kurulu raporu,
- İkametgah belgesi.

Başvurular doğrultusunda hak sahibi tespit ve dağıtım komisyonu tarafından, ilan süreci bitiminde talepte bulunanların beyannamelerini, TC kimlik numaraları, isimleri, baba adları, beyanname veriş tarihleri ve verilen ekleri gösterir bir tablo şeklinde liste Çizelge 3.1’de gösterildiği gibi oluşturulup Müdürlükçe imzalandıktan sonra Genel Müdürlüğe intikali sağlanır.

Çizelge 3.1. Ortaoba Köyü hazine arazisi için başvuruların isim listesi

Sıra No	Makbuz No	Adı- Soyadı	Baba Adı	T.C. Kimlik No	Cinsiyeti	Beyanname Ver. Tarihi
1	000001	Şahıs 78	-	-	ERKEK	07.01.2015
2	000002	Şahıs 79	-	-	ERKEK	07.01.2015
3	000003	Şahıs 80	-	-	ERKEK	07.01.2015
4	000004	Şahıs 26	-	-	ERKEK	07.01.2015
5	000005	Şahıs 46	-	-	ERKEK	07.01.2015
6	000006	Şahıs 41	-	-	ERKEK	07.01.2015
7	000007	Şahıs 15	-	-	ERKEK	07.01.2015
8	000008	Şahıs 35	-	-	ERKEK	07.01.2015
9	000009	Şahıs 81	-	-	ERKEK	07.01.2015
10	000010	Şahıs 82	-	-	ERKEK	07.01.2015
11	000011	Şahıs 83	-	-	ERKEK	07.01.2015
12	000012	Şahıs 30	-	-	ERKEK	07.01.2015
13	000013	Şahıs 54	-	-	ERKEK	07.01.2015
14	000014	Şahıs 84	-	-	ERKEK	07.01.2015
15	000015	Şahıs 25	-	-	ERKEK	07.01.2015
:	:	:	:	:	:	:

Toprak dağıtımında çiftçilik yapacağını taahhüt eden çiftçilerde aranacak kriterler şu şekilde sayılabilir:

- Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak,
- Ayırma yetisine sahip olmak,
- Aile reisi olmak,

- Toprak dağıtımı yapılacak bölgede ikamet ediyor olmak,
- Çiftçilik yapmaya engeli olmadığını sağlık raporu ile belirtmek,
- Uygulama alanı ilan edilmeden önce veya sonra sahibi olduğu araziyi herhangi bir şekilde elden çıkarmış olmamak,
- Çiftçilik yapacak aile fertlerinin herhangi birinin mevcut arazi varlığının dağıtılacak toprak normunun üzerinde olmaması (mülkiyeti ihtilafı olan davalı arazi, toplam arazi varlığına dahil edilmez),
- Hüküm giymemiş olmak,
- Geçimini çiftçilik yaparak sağlamak ve tarım sigortalılığı dışında devlete ait sosyal güvenlik kapsamında sigortalı olmamaktır.

Köy ihtiyar kurulu veya mahalli bilirkişileri ile araştırmanın yapılacağı gün, yer ve saat bir yazı ile köy muhtarlığına bildirilen zamanda gerçekleştirilir ve incelemenin yapıldığı bir tutanakla belgelendirilir. Yapılan incelemeler sonucunda hak sahipliği öncelik sırası kanunun 8. maddesi ve yönetmeliğin 36. maddesine göre Bakanlar Kurulunca iskana tabi tutulanlar ve aldıkları puan sıralamasına göre hak sahibi olanlar şeklinde tanzim edilir.

TRGM çalışanları arasından Kamulaştırma, Toplulaştırma ve Dağıtım Şube Müdürlerinin teklifi ve TRGM'nin onayı ile üç kişiden oluşan komisyon görevlendirildikleri köy/ köyleri gösterir liste kendilerine bildirildikten sonra, verilen beyannamelerin gerçeğe uygun olup olmadıklarının incelenmesi yönetmeliğe göre 100 puan üzerinden Çizelge 3.2'de gösterilen puanlama sistemi dikkate alınarak belirlenir.

Çizelge 3.2. Öncelik sırasında dikkate alınacak etkenler

Öncelik sırasında dikkate alınacak etkenler	Puan
Sahip olunan arazilerin miktarı	5
Eğitim seviyesi	10
Zirai eğitim	10
Yaş durumu	10
Medeni durumu ve çocuk sayısı	10
Toprak dağıtımı yapılacak yerdeki ikamet süresi	30
Bölgede oturacak konutunun olması	10
Üretim araçlarına sahip olması	5
İşletme kurabilecek şartlara sahip olması	10
TOPLAM	100

Sahip olunan arazilerin miktarları; talepte bulunan çiftçinin kendisinin ve ailesinin uygulama bölgesi içinde veya dışında bulunan arazilerinin (I.-IV. sınıf) III. sınıfa dönüştürülmüş toplam miktarıdır. III. sınıf sulu arazileri olanlar III. sınıf kuru araziye dönüşüm katsayılarıyla tahvili yapılarak arazi miktarına dahil edilir. Ayrıca bağ, bahçe, çayır, mera gibi arazileri de bu miktara dahil edilir. Çıkan sonuç dağıtılacak normun altında ise puanlaması hesaplanır. Puan hesaplamasında Denklem 3.1 kullanılır.

$$\text{Arazi varlığı puanı} = \frac{A}{N} \times 5 \quad (3.1)$$

Burada; A = III. Sınıf kuru araziye eşdeğer arazi varlığını

N = Bakanlar Kurulunca ilan edilen kuru arazi normunu

5 = Arazi varlığı maksimum puanını

İfade etmektedir.

Öncelik sırasında dikkate alınacak etkenlerin aldıkları puanlar;

Çizelge 3.3. Eğitim seviyesi puanlama sistemi

Eğitim durumu	Puan
Okur-yazar	1
İlkokul	3
Ortaokul	5
Lise ve dengi	7
Yüksekokul (2 yıl)	8
Yüksekokul (3 yıl)	9
4 ve daha fazla	10

Çizelge 3.4. Zirai eğitim puanlama sistemi

Zirai eğitim durumu	Puan
2 haftadan az eğitim görmüş olanlar	3
2 hafta- 1 ay eğitim görmüş olanlar	6
1 aydan fazla eğitim görmüş olanlar	10

Çizelge 3.5. Yaş durumu puanlama sistemi

Yaş durumu	Puan
25 yaşına kadar	7
26-45 yaş arası	10
46-55 yaş arası	5
56-65 yaş arası	2
65 yaşından büyük	0

Çizelge 3.6. Medeni durum ve çocuk sayısı puanlama sistemi

Medeni durum ve çocuk sayısı	Puan
Evli-çocuksuz	0
Evli çocuklu	10
Dul çocuklu	8

Çizelge 3.7: İkamet süresi puanlama sistemi

İkamet süresi	Puan
1 yıldan az	0
1-3 yıl	5
4-10 yıl	15
11 yıl ve daha fazla	30

Bölgede oturacak konutu olup, tapusunu ibraz edenler 5 puan, işletme binaları olanlar 5 puan; üretim aracı olanlar aracın ruhsatını ibraz etmesi halinde 5 puan; işletme kurabilecek şartlara sahip olanlar tarım reformu kiracısı olup olmadığı komisyonca belirlenerek 0-10 aralığında puanlamaya tabi tutulur.

Kriterleri ve uygulama bölgesi şartları göz önünde bulundurularak TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatındaki puanlama sistemine göre geçici hak sahipliği listelerini Çizelge 3.8’de ve hak sahibi olamayanların sebebini yönetmelik ve talimatın hangi maddeleri kapsamında olduğunu gösterir liste Çizelge 3.9’de gösterildiği gibi hazırlanıp 15 gün süreyle mahallinde komisyon tarafından gibi askıya çıkarılır. İlan metninde itirazların nereye ve hangi tarihler arasında itiraz gerekçelerinin beyanı ile yapılması gerektiği belirtilir. Askı süresince yapılan itirazlar incelenip gerçeğe aykırı başvuruda bulunanların başvurularının iptali sonucunda Çizelge 3.10’da gösterildiği gibi kesin hak sahipliği listesine son şekli verilir.

Çizelge 3.8. Ortaoba Köyü geçici hak sahibi listesi

Sıra No	Makbuz No	Adı- Soyadı	Baba Adı	Doğum Tarihi	TC. Kimlik No	Kendisi Ve Aile Üyelerinin Arazi Varlığı Gerçek Yüzölçümü		3. Sınıf Kuru	3. Sınıf Kuru Dönüştürülecek Arazi Miktarı (da)	Toplam Puan
						Kuru (da)	Sulu (da)			
1	44	Şahıs 1	-	5.01.1970	-	0	11.517	49.38	144.62	74.273
2	98	Şahıs 2	-	14.11.1985	-	5.55	0	3.925	190.075	68.101
3	20	Şahıs 3	-	22.02.1969	-	0	50.671	174.392	19.608	67.495
4	31	Şahıs 4	-	13.09.1977	-	0	15.579	47.224	146.776	67.217
5	45	Şahıs 5	-	1.01.1975	-	12.962	24.805	104.41	89.59	66.691
6	77	Şahıs 6	-	12.08.1981	-	0	5.838	25.03	168.97	66.645
7	59	Şahıs 7	-	20.01.1981	-	0	0	0	194	66
8	61	Şahıs 8	-	23.04.1979	-	0	11.988	36.939	157.061	65.952
9	96	Şahıs 9	-	20.11.1982	-	0	16.377	49.641	144.359	65.279
10	52	Şahıs 10	-	3.03.1969	-	10	21.883	82.688	111.312	65.131
11	88	Şahıs 11	-	1.01.1974	-	3.863	18.291	58.176	135.824	64.499
12	102	Şahıs 12	-	1.08.1974	-	0	19.093	54.693	139.307	64.41
13	28	Şahıs 13	-	25.12.1969	-	0	26.41	106.538	87.462	63.746
14	33	Şahıs 14	-	13.06.1980	-	0	11.626	49.844	144.156	62.285
15	7	Şahıs 15	-	1.03.1976	-	21.85	30.502	152.628	41.372	61.934
:	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:

Çizelge 3.9. Ortaoba Köyü hak sahibi olamayanların listesi

Sıra No	Makbuz No	Adı- Soyadı	Baba Adı	Doğum Tarihi	TC. Kimlik No	Toplam Değerlendirme
1	3	Şahıs 80		11.01.1960	-	Tarım dışı geliri olmak
2	75	Şahıs 85		3.12.1971	-	Tarım dışı geliri olmak
3	40	Şahıs 86		13.03.1964	-	Toprak satmak
4	9	Şahıs 81		9.06.1951	-	Tarım dışı geliri olmak
5	11	Şahıs 83		20.09.1981	-	Toprak satmak
6	89	Şahıs 87		27.07.1975	-	Tarım dışı geliri olmak
7	22	Şahıs 88		5.09.1950	-	Tarım dışı geliri olmak, Yeterli toprak sahibi olmak
8	43	Şahıs 89		10.08.1978	-	Yeterli toprak sahibi olmak
9	95	Şahıs 90		10.10.1968	-	Yeterli toprak sahibi olmak
10	47	Şahıs 91		11.04.1958	-	Yeterli toprak sahibi olmak
11	66	Şahıs 92		15.03.1947	-	Çiftçilik yapmaya mani bedeni noksanlığı bulunmak, Yeterli toprak sahibi olmak
12	91	Şahıs 93		5.06.1968	-	Tarım dışı geliri olmak
13	38	Şahıs 94		20.02.1952	-	Yeterli toprak sahibi olmak
14	73	Şahıs 95		10.08.1962	-	Yeterli toprak sahibi olmak
15	92	Şahıs 96		5.02.1961	-	Tarım dışı geliri olmak
:	:	:	:	:	:	:

b. Hak sahipleri dosyasının hazırlanması

TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatınca Hak Sahibi Tespit ve Dağıtım Komisyonu her bir köy için; beyanname verenlerin listesi, ilan metinleri ve tutanaklar, geçici ve kesin hak sahibi listeleri, itiraz, ihbar ve şikayette bulunanların listesi gibi belgeleri içeren dosyayı tanzim eder. Bu çalışmaların özeti olacak şekilde iç kapak hazırlanır ve aşağıda sayılan maddeleri ayrı ayrı içeren rapor düzenlenir.

- İskana tabi olan çiftçi sayısını,
- Az topraklı hak sahibi çiftçi sayısını,
- Topraksız hak sahibi çiftçi sayısını,
- Toprak isteği reddedilen kişi sayısını,
- Dağıtılabilecek hazine arazisi miktarını,
- Hak sahibi çiftçilerin mevcut arazi miktarını,
- Dağıtılan ve dağıtılmayan hazine arazisi miktarı.

Hazırlanan bu dosya Tarım ve Orman Bakanlığı TRGM Arazi Edindirme Daire Başkanlığına dizi pusulasına bağlı olarak gönderilir.

c. Hak sahipleri listesinin onayı ve ilanı

Tarım ve Orman Bakanlığı TRGM Arazi Edindirme Daire Başkanlığına incelenerek değerlendirilmesi ve onaylanması amacıyla 4 takım dosya ve hak sahibi olamayanların listesinden de bir nüsha olarak gönderilir.

TRGM 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu yönetmeliğinin 36/h maddesi çerçevesinde kanunun 24.maddesinde belirtilen hükümler kapsamında hak sahiplerinin durumunu, bölgenin özelliği ve güvenliği açısından ilgili güvenlik kuruluşlarının desteğiyle gerekli incelemeleri yapar ve hak sahibi olmaları sakıncalı görülenler listeden çıkartılarak hak sahibi olamayanlar listesine eklenir ve böylece kesin hak sahibi listesini oluşturmuş olur. Kesin hak sahibi olan kişinin; hak sahibi listesi TRGM tarafından onaylanmadan önce vefatı durumunda eşinin ölüm tarihi itibarıyla 45 gün içerisinde başvurması halinde yönetmeliğin 36.maddesinde belirtilen hususlara haiz ise yeniden puanlama yapılarak aynı listede hak sahibi tespiti yönünden değerlendirmeye tabi tutulur.

Kesinleşen hak sahibi listeleri onay tarihinden itibaren 30 gün süre ile ilan edilir. İlgili köy veya mahalle muhtarlıkları veya belediye başkanlığına kesin hak sahibi listeleri ve ilan metni bir yazı ekiyle 5 gün süre ile toprak alacaklara bilgi vermek amaçlı ilan ettirilir. Hak sahibi listesi ve ilan metni askıya çıkarılma ve indirilme tutanakları düzenlenir.

Çizelge 3.10. Ortaoba Köyü kesin hak sahibi listesi

Sıra No	Adı-Soyadı	Baba Adı	Doğum Tarihi (Yaş)	Kendisi Ve Aile Üyelerinin Arazi Varlığı Gerçek Yüzölçümü		3. Sınıf Kuru	3. Sınıf Kuru Dönüştürülmüş Verilecek Arazi Miktarı (da)	Toplam Puan
				Kuru (da)	Sulu (da)			
1	Şahıs 1	-	44	0	11.52	49.38	144.62	74.27
2	Şahıs 2	-	29	5.55	0	3.925	190.075	68.10
3	Şahıs 3	-	45	0	50.67	174.395	19.608	67.50
4	Şahıs 5	-	39	12.96	24.81	104.41	89.59	66.69
5	Şahıs 6	-	33	0	5.838	25.03	168.97	66.65
6	Şahıs 7	-	33	0	0	0	194	66.00
7	Şahıs 8	-	35	0	11.99	36.939	157.061	65.95
8	Şahıs 9	-	32	0	16.38	49.641	144.359	65.28
9	Şahıs 10	-	45	10	21.88	82.688	111.312	65.13
10	Şahıs 11	-	40	3.863	18.29	58.176	135.824	64.50
11	Şahıs 13	-	45	0	26.41	106.538	87.462	63.75
12	Şahıs 14	-	34	0	11.63	49.844	144.156	62.29
13	Şahıs 15	-	38	21.85	30.5	152.628	41.372	56.93
14	Şahıs 16	-	40	0	3.562	10.798	183.202	61.28
15	Şahıs 17	-	43	1.748	1.116	6.019	187.981	61.16
16	Şahıs 18	-	37	0.207	0.698	2.571	191.429	61.07
17	Şahıs 20	-	34	0	0	0	194	61.00
18	Şahıs 21	-	33	0	6.91	29.626	164.374	60.76
19	Şahıs 22	-	27	0	0	0	194	60.00
20	Şahıs 23	-	31	0	0	0	194	60.00
21	Şahıs 25	-	43	18.4	14.032	63.689	130.311	59.64
22	Şahıs 26	-	43	1.748	11.496	47.888	146.112	59.23
23	Şahıs 27	-	35	0	14.507	43.974	150.026	59.13
24	Şahıs 28	-	42	11.475	11.398	42.664	151.336	59.10
25	Şahıs 29	-	45	0	10.892	33.017	160.983	58.85
26	Şahıs 30	-	36	11.348	1.206	15.828	178.172	58.41
27	Şahıs 33	-	36	0	0	0	194	58.00
28	Şahıs 34	-	31	0	0	0	194	58.00

Çizelge 3.10. (devam)

Sıra No	Adı-Soyadı	Baba Adı	Doğum Tarihi (Yaş)	Kendisi Ve Aile Üyelerinin Arazi Varlığı Gerçek Yüzölçümü		3. Sınıf Kuru	3. Sınıf Kuru Dönüştürülecek Arazi Miktarı (da)	Toplam Puan
				Kuru (da)	Sulu (da)			
				29	Şahıs 36			
30	Şahıs 37	-	31	0	0	0	194	58.00
31	Şahıs 38	-	47	15.274	55.857	181.861	12.139	57.69
32	Şahıs 39	-	38	0	0	0	194	57.00
33	Şahıs 41	-	35	0	23.591	71.511	122.489	56.84
34	Şahıs 42	-	44	3.863	20.249	70.916	123.084	54.83
35	Şahıs 43	-	48	17.35	11.9	70.501	123.499	54.82
36	Şahıs 44	-	47	1.836	17.1	66.882	127.118	54.72
37	Şahıs 45	-	49	5.8	12.389	57.217	136.783	54.48
38	Şahıs 46	-	51	0	9.263	28.077	165.923	53.72
39	Şahıs 47	-	43	5.95	7.175	27.7	166.3	53.71
40	Şahıs 48	-	51	17.023	0	17.023	176.977	53.44
41	Şahıs 49	-	28	11.55	0	11.55	182.45	53.30
42	Şahıs 50	-	37	0	0	0	194	53.00
43	Şahıs 52	-	40	21.71	0	21.71	172.291	53.00
44	Şahıs 53	-	48	0	0	0	194	53.00
45	Şahıs 55	-	50	0	21.72	70.062	123.938	52.81
46	Şahıs 56	-	55	0	44.554	182.837	11.163	52.71
47	Şahıs 60	-	22	0	0	0	194	52.00
48	Şahıs 61	-	25	0	0	0	194	52.00
49	Şahıs 62	-	21	0	0	0	194	52.00
50	Şahıs 64	-	57	0	0.152	1.551	192.449	50.04
51	Şahıs 66	-	59	21.45	47.83	160.153	33.847	49.13
52	Şahıs 67	-	51	0	9.385	40.238	153.762	49.04
53	Şahıs 68	-	52	0	5.392	16.343	177.657	48.42
54	Şahıs 69	-	62	35.683	36.881	137.031	56.969	46.53
55	Şahıs 70	-	54	0	28.483	117.808	76.192	46.04
56	Şahıs 73	-	63	27.633	13.752	52.722	141.278	44.36
57	Şahıs 74	-	61	0	0	0	194	43.00
58	Şahıs 75	-	56	0	15.254	46.238	147.762	39.19
59	Şahıs 76	-	30	0	11.397	34.548	159.452	37.89

Kesinleşen hak sahibi listelerine yapılacak olan ihbar ve şikayetler incelenirken yapılan itirazlar dikkate alınmaz. İhbar ve şikayetler proje çalışmalarını durdurmaz, dağıtımın en kısa zamanda tamamlanması için çalışma devam ettirilir. Hazırlanan bu hak sahipliği listelerinin geçerlilik süresi onay tarihinden itibaren 2 yıldır. Eğer bu süre

zarfında dağıtım tamamlanmazsa gerekçeli raporu hazırlanarak TRGM' ye gönderilir. TRGM hazırlanan gerekçeli raporu inceleyerek 1 yıla kadar ek süre, ödenek yetersizliği veya arazi toplulaştırma ile yürütülen dağıtımda ise 2 yıla kadar ek süre verebilir. Verilen süre içinde dağıtım işlemi tamamlanmazsa liste geçerliliğini yitirir.

d. Toprak dağıtımı için toprak büyüklüğü tespiti

3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun uygulama Yönetmeliğinin 30.maddesine göre Müdürlük toprak dağıtımı için kullanılacak bilgi ve belgeleri ilgili kurum ve kuruluşlardan sağlayarak sulu-kuru durumlarda 4 yıl geriye dönük olarak ekiliş ortalamalarını belirleyerek ortalama bir oran belirler. Belirlenen bu oranlar ışığında bir dönüme isabet eden ortalama gelir bulunur.

Üçüncü sınıf toprakların sulu ve kuru arazi büyüklükleri, 1984 yılı toptan eşya fiyat endeksine göre bir milyon lira olarak tespit edilen tarımsal işletme geliri, bir dönümün ortalama tarımsal işletme gelirine bölünerek bulunur.

e. Tarım topraklarının tahvili

Arazide hem sulu, hem kuru durum mevcut ise 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun uygulama yönetmeliğinin 30.maddesine göre belirlenen toprak büyüklükleri dikkate alınarak birbirlerine dönüşümü sağlanır. Bu dönüşümü III. sınıf kuru için Çizelge 3.11'de gösterilen katsayılar kullanılarak tespit edilir.

Çizelge 3.11. Tarım toprakları tahvil cetveli

Toprak Sınıfı	Diğer Sınıflara Tahvil Katsayısı
I	0,707
II	0,816
III	1,000
IV	1,414

f. Dağıtılan topraklar üzerindeki tasarruflar

3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununun 11. ve 12. maddelerine göre dağıtılan topraklar bölünemez, miras hükümleri dışında devredilemez, kamu yararı kararı dışında haczedilemez, kiralanamaz, satılamaz. Ancak mirasçılardan işletilebilirler. Mirasçılar, miras konusu olan dağıtımla gelen toprak üzerinde altı ay içerisinde herhangi bir işlem yapmazsa uygulayıcı kuruluş olan TRGM tarafından kanun hükümlerine göre bedeli ödenerek geri alınır. Alınan bu topraklar için öncelikle mirasçılara sonra toprağı olmayan ya da az toprağı bulunan çiftçilerden birine talep doğrultusunda tahsisi sağlanır.

Kanunun 13.maddesine göre “Bakanlar Kurulu Kararı Resmi Gazetede yayımlandıktan sonra kamulaştırma, toplulaştırma, arazi değiştirilmesi ve dağıtım işlemleri tamamlanıp ilgili Tapu Müdürlüğünde tescil işlemleri bitene kadar arazinin mülkiyet ve zilyetliği devir ve temlik edilemez, satışa konu olamaz ve ipotek edilemez” denmektedir. Bu kısıtlılık durumu beş yılı aşamaz. Ancak toplulaştırma çalışmalarının bu süre zarfında sonlanmaması halinde TRGM’ nin teklifi ile beş yıla kadar uzatılabilir. Bu süre içerisinde arazi ve işletmelerini satmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerin müracaatları uygulayıcı kurum tarafından 60 gün içinde kanun hükümlerine göre kamulaştırılabilir, başkalarına satışına izin verilebilir.

g. Toprak dağıtımında sahibine bırakılacak arazi

Uygulama alanlarında bağ-bahçe, ağaçlık arazi ve örnek işletmeler hariç gerçek ve tüzel kişilere ait toprakların uygulama alanı için belirlenen dağıtım normunun 10 katını aşan kısmı ile varsa üzerindeki tarımsal yapı ve tesisler kamulaştırılabilir. Sahibine bırakılacak arazinin bir kısmı sulu, bir kısmı kuru ise aynı geliri sağlayacak şekilde sulu arazi kuru araziye dönüşüm katsayısı vasıtasıyla dönüştürülür. Sahibine bırakılacak araziler bölgenin üretim potansiyeli göz önünde bulundurularak Bakanlar Kurulunca belirlenir. Uygulama bölgesinde arazi varlığı belirlenirken tapulu arazilere tapulama işlemi bitmemiş yerlerde yer tespit tutanaklarına bakılmaktadır. Bakanlar Kurulunca gerektiğinde Milli Güvenlik nedeniyle gayrimenkul ve arazilerin kamulaştırılması yapılabilmektedir.

3.2.2. Toprak dağıtım projelendirme aşamaları

Toprak dağıtımının projelendirilmesi yapılırken bütün bilgi ve belgelerin özenle incelenip değerlendirilmesi gerekmektedir. TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre projelendirme aşamaları bu bölümde izah edilmiştir.

a. Toprak dağıtım projesi teklifi

Toprak dağıtımına konu olan bölge için proje teklif yazısı ile birlikte TRGM' ye göndermek için hazırlanan dosyada;

- Kadastro çalışmaları tamamlanmış ve 1/5000 ölçekli Standart Topografik Kadastral (STK) paftaları hazırlanmış olmalıdır.
- Arazi kullanım kabiliyeti (AKK) sınıfları belirlenerek STK paftalarına işlenmelidir.
- Dağıtılacak olan hazine arazileri ihtilafı ve davalı olmamalıdır.
- Yukarıda sayılan üç maddeye istinaden hazırlanan etüt dosyasında; proje değerlendirme özet formu, maliyet cetveli bulunur.

Maliyet cetveli hazırlanırken proje teklifi yapılan yıla ait birim fiyatları önem arzeder. Kamulaştırma Toplu Kamulaştırma ve Dağıtım Dairesi Başkanlığı tarafından görevlendirilen proje mühendislerince incelenen proje teklif dosyası uygun görüldüğü takdirde TRGM tarafından yatırım projesi olarak teklif edilir, uygun görülmeyen projeler ise gerekçeleri ile birlikte iade edilir. Ancak iade edilen projeler eksiklikleri giderildiği zaman bir sonraki yıl proje teklifleri ile birlikte tekrar değerlendirilmek üzere TRGM' ye gönderilir.

b. Hazineye ait mal varlıklarının tespiti

Hazine adına tescili yapılan arazilerin ortak mülkiyete sahip olanları tam mülkiyet şekline dönüştürülür. I-IV. sınıf arasında olan tarım toprakları vasıf değişikliği ile dağıtımına konu olabilirken sınıfları belli olmayan arazilerin komisyon tarafından AKK sınıf tespitinin yapılması istenebilir.

Tapu ve haritada yüzölçümleri arasında fark olması halinde 3402 sayılı Kadastro Kanununun 41. maddesine sınır düzenlemeleri yapılarak hazine arazisi

sınırlarına kesinlik kazandırılıp, dağıtım planlarına doğru altlık oluşturulması sağlanır. Ayrıca ifraz, irtifak hakkı tesisi, tahsisler gibi sonradan yapılan değişiklikler ile bina, sulama ve drenaj kanalları gibi sabit tesisler de paftalara işlenir veya Tapu Müdürlüklerine işlettilerilerek uygulama bölgesinin mozaik haritası hazırlanır. Bu işlemler için eğer uygulama bölgesinde arazi toplulaştırma projesi var ise bilgi, belge ve haritalarından yararlanılarak Çizelge 3.12’de verilen hazine arazisi taşınmaz listesi tanzim edilir.

Çizelge 3.12. Ortaoba Köyü hazineye ait taşınmaz listesi

Sıra No	Köy	Mevkii	Pafta	Ada	Parsel	Yüzölçümü	Cinsi
1	Ortaoba		N29-b-05-c	164	24	3,799.92	Tarla
2	Ortaoba		N30-a-01-a	164	2	32,054.89	Tarla
3	Ortaoba		N30-a-01-a	165	1	11,390.90	Tarla
4	Ortaoba		N30-a-01-a	167	1	10,659.35	Tarla
5	Ortaoba		N30-a-01-d	168	1	6,057.66	Tarla
6	Ortaoba		N30-a-01-d	169	1	14,155.29	Tarla
7	Ortaoba		N30-a-01-d	171	1	12,766.18	Tarla
8	Ortaoba		N29-b-05-c	192	2	17,641.05	Tarla
9	Ortaoba		N29-b-05-c	198	8	27,696.00	Tarla
10	Ortaoba		N29-b-05-c	199	5	48,680.68	Tarla
11	Ortaoba		N29-b-10-b	199	9	8,762.30	Tarla
12	Ortaoba		N29-b-10-b	204	3	55,754.09	Tarla
13	Ortaoba		N29-b-10-b	204	5	15,974.71	Tarla
14	Ortaoba		N29-b-10-b	205	5	50,259.25	Tarla
15	Ortaoba		N29-b-10-b	205	7	59,516.41	Tarla
16	Ortaoba		N29-b-10-b	209	2	17,312.97	Tarla
17	Ortaoba		N29-b-10-b	210	4	38,153.54	Tarla
18	Ortaoba		N29-b-10-b	212	2	4,536.16	Tarla
19	Ortaoba		N29-b-10-b	212	4	17,289.93	Tarla
20	Ortaoba		N29-b-10-b	215	3	12,173.78	Tarla
21	Ortaoba		N29-b-10-b	215	5	9,319.00	Tarla
22	Ortaoba		N29-b-10-b	216	3	33,700.62	Tarla
23	Ortaoba		N29-b-10-b	217	3	25,163.29	Tarla
24	Ortaoba		N29-b-10-b	218	2	12,205.06	Tarla
25	Ortaoba		N29-b-10-b	218	4	16,977.10	Tarla
26	Ortaoba		N29-b-10-b	221	1	5,887.66	Tarla
27	Ortaoba		N29-b-10-b	222	1	2,037.74	Tarla
28	Ortaoba		N29-b-10-b	227	4	20,517.12	Tarla
29	Ortaoba		N29-b-10-b	237	1	2,562.21	Tarla
30	Ortaoba		N29-b-10-b	239	3	790.25	Tarla
31	Ortaoba		N29-b-10-b	248	13	6,196.15	Tarla
32	Ortaoba		N29-b-10-b	260	1	3,542.22	Tarla
33	Ortaoba		N29-b-10-b	261	1	3,118.11	Tarla
34	Ortaoba		N29-b-10-b	265	30	2,410.53	Tarla
35	Ortaoba		N29-b-10-b	266	2	9,358.27	Tarla
36	Ortaoba		N29-b-10-b	275	1	2340,413.32	Tarla
37	Ortaoba		N29-b-10-b	276	2	1,164115.32	Tarla
38	Ortaoba	Mezararkası	N29-b-10-b	286	1	3,909.85	Ham Toprak
39	Ortaoba	Çakılıyer	N29-b-10-b	381	21	1,416.20	Ham Toprak
40	Ortaoba	İğdeliyol	N29-b-10-b	377	103	9,127.53	Tarla
41	Ortaoba	İğdeliyol	N29-b-10-b	377	104	12,462.78	Tarla
42	Ortaoba	İğdeliyol	N29-b-10-b	377	105	11,005.42	Tarla
43	Ortaoba	İğdeliyol	N29-b-10-b	377	106	3,585.20	Tarla
44	Ortaoba	İğdeliyol	N29-b-10-b	377	107	6,023.91	Tarla
45	Ortaoba	Kırnak	N29-b-10-b	377	94	10,520.55	Tarla
46	Ortaoba	İğdeliyol	N29-b-10-b	377	95	6,843.14	Tarla
47	Ortaoba	Çatalkaya	N29-b-10-b	377	115	7,917.74	Tarla
48	Ortaoba	Çakılıyer	N29-b-10-b	381	40	1,097.74	Ham Toprak
49	Ortaoba	Çakılıyer	N29-b-10-b	382	1	21,541.81	Tarla
50	Ortaoba	Çakılıyer	N29-b-10-b	383	26	21,541.81	Tarla

c. Dağıtım planları hazırlanması

Kadastro paftalarından yararlanılarak hazırlanan dağıtım planları için; paftaların ve paftalarda yapılan değişikliklerin planı hazırlayacak elemanlar tarafından yerinde kontrolü yapılır.

Dağıtım planları;

- Hak sahiplerinin dağıtım sonunda belirlenen norm dikkate alınarak eşit miktarda sulu ve kuru araziye sahip olması,
- Mümkün olduğunca az parsel sayısı planlamasının yapılması,
- Sahip olduğu arazi/arazilere en yakın yerden dağıtım parselinin verilmesi,
- Parselin en boy oranı dikkate alınarak mümkün olduğunca dikdörtgen olması,
- İkametgâhına yakın olması,
- Parsellerin yol ve sulama kanallarına dik olması,
- Sulama uzunluğu,
- Eğimi,
- Hazine veya diğer hak sahipleriyle ortak mülkiyet için parsel oluşturulmamasına komisyonca dikkat edilerek hazırlanır.

Dağıtım projesi uygulama bölgesinde aynı zamanda arazi toplulaştırma projesi de mevcut ise işler daha koordineli bir şekilde yürütülebilme imkanına kavuşmuş olur. Hak sahiplerinin arazi toplulaştırma projelerinde malikliği söz konusu ise yapılacak olan parselasyondaki yeni yerleri ve istekleri parselasyon çalışmaları başlamadan yapılan bire bir mülakata konu talepler dikkate alınmalıdır. Ancak dağıtılan toprağın geri alınması ihtimali göz önünde tutularak tevhid işleminden kaçınılmalıdır. Dağıtım sırasında hak sahiplerinin sabit tesis gibi durumlarına yakınlığı da dikkate alınarak alacakları yüz ölçümler dönüşümlerle hesaplanarak oluşturulan listelere uygun parselasyon planlaması hazırlanır. Oluşturulan parsellerde yol ve sulama kanallarına yakınlık söz konusu değilse servis yolları, tarla içi sulama ve drenaj kanalları Müdürlükçe yapılır ya da yaptırılır.

Dağıtım parselleri eski parsel numaralarına ek rakamlar verilerek numaralandırması yapılmakta olup her parselin yüzölçümleri hesaplanarak “yüzölçüm cetveline” tanzimi gerçekleştirilir.

Hazırlanan dağıtım planlama paftaları Müdürlükçe kontrolü sağlandıktan sonra mahallinde 10 gün süreyle askıya çıkarılmaktadır. Dağıtım planlama paftaları ve hak sahibi listeleri ile ilan metni askıya çıkarılma ve indirilme tarihleri bir tutanakla belirtilerek askı süresinde yapılan itirazlar ve yer değişikliği talepleri komisyonca incelenip gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

d. Dağıtım planlarının TRGM’ nin onayına sunulması

TRGM’ ye onaylanmak üzere 3 nüsha olarak gönderilen dağıtım projelerinde aşağıdaki evraklar bulunmalıdır:

- Dosya özeti,
- Gerekçe raporu,
- Hak sahibi listesi,
- Hak sahibi çiftçilerin arazi varlığı listesi,
- Hazine arazisi varlığı listesi,
- Dağıtım yapılması planlanan arazi listesi,
- Hak sahipleri adına planlama cetveli,
- Kadastro parselleri ve AKK sınıflarını gösterir pafta,
- Dağıtım planlama paftası.

Hazırlanan dağıtım planlama paftası projeyi yapan Komisyon, Şube Müdürü ve İl Müdürü tarafından imzalanır.

TRGM’ ye gönderilen dağıtım projeleri, Arazi Edindirme Daire Başkanlığınca Ziraat Mühendisinin başkanlığında kurulan ve en az 2 teknik elemandan oluşan 3 kişilik bir komisyon tarafından talimata göre incelenir. Proje dosyasında yer alan belgelerde eksiklik ve hata tespiti durumunda konuya ilişkin “Kritik Rapor” hazırlanarak dosyalarla birlikte eksikliklerin giderilmesi ve hataların düzeltilmesi için ilgili müdürlüğe gönderilir. Kritik raporda belirtilen eksikliklerin giderilmesinden

sonra projeler TRGM' ye intikal ettirilir. Eksik bulunmayan projeler doğrudan eksiklik bulunan projeler ise gerekli düzetmeleri yapıldıktan sonra onaylanır. Onaylanan dağıtım projesi uygulanmak üzere 2 nüsha halinde ilgili Müdürlüğe gönderilir.

e. Dağıtım planlarının aplikasyonu

Dağıtım plan ve projelerinin zemine uygulanması için hazırlanacak uygulama haritaları nirengi ve poligon şebekelerine bağlı olarak dik koordinat yöntemine ya da en az dik koordinat sistemi kadar hassas bir yöntemle aplikesi sağlanmalıdır. Dağıtım projesi ve arazi toplulaştırma projesi aynı anda yürütülüyorsa arazi toplulaştırma projesinden bu işler için faydalanılır. Yapılacak olan dağıtım planları aplikasyonu için;

- Uygulama krokileri düzenlenir,
- Uygulama krokilerine göre aplikasyon yapılır,
- Röleve alımı yapılır,
- Röleve ölçümlerine göre plan yeniden tersim edilerek yenilenir,
- Çizim işleri Büyük Ölçekli Harita ve Harita Bilgileri Üretim Yönetmeliği (BÖHHBÜY) hükümlerine göre yapılır,
- Uygulamada incelik hata sınırını geçemez,
- Aplikasyon alanında yeterli nokta yoksa yönetmelik kurallarına göre noktalar sıklaştırılabilir,
- Dağıtım parsellerinin yüzölçümleri grafik yöntemle veya planimetre ile tespit edilir.

f. Bedel takdiri

Dağıtıma esas parsellerin rayiç bedellerinin tespiti için ilgili müdürlükçe biri başkan en az 2'si ziraat mühendisi olmak şartıyla 3 kişiden oluşan komisyon kurulur. Komisyon kararlarını çoğunlukla alır. Üyelerden muhalif olan gerekçesini o anda yazarak imzalamak zorundadır.

İl Müdürünün Olur'ları ile göreve başlayan Bedel Takdir Komisyonu bedel tespiti için belirlediği günde araziye giderek incelemelerini gerçekleştirir ve gerekli formlara elde edilen bu bilgiler işlenir. Bedel takdirine ilişkin mevzuata göre belirlenen

rayiç bedel “Dağıtım Parseli Bedel Takdiri Raporunu” hazırlayıp listesini oluşturur ve İl Müdürüne teslim eder.

Bedel Takdir Komisyonunca hazırlanan dağıtım parseli bedel takdir raporuna göre İl Müdürlüğüne hazırlanan parsel numarası, cinsi, yüzölçümü, takdir edilen değer bölümlerini içeren liste TRGM’ nin onayına sunulur.

TRGM’ nin onayıyla kesinleşen bedeller dağıtımın uygulandığı bölgede 15 gün süreyle ilan edilir. Bedel takdirine yapılacak itirazlar ilan tarihinden itibaren 30 gün içerisinde İl Müdürlüğüne yazılı olarak gerçekleştirilir. Yapılan itirazlar komisyon tarafından incelenerek karara bağlanır ve listeler kesinleşir. Eğer bedel takdirinde değişiklik söz konusu ise TRGM’ nin onayına yeniden sunularak bölgede 7 gün süreyle ilana çıkılır ve bu listelere yapılan itirazlar kabul edilmez.

Kesinleşen bedel takdirleri için borçlandırma işlemleri bölgede 1 ay süreyle ilan edilir. Hak sahipleri ilan süresinde ilgili İl Müdürlüğüne giderek yönetmeliğin 46.maddesine göre hazırlanan borç senetlerini imzalamalı ve borçlanma ile ilgili diğer işlemleri kendisi veya vekilleri tarafından tamamlamaları gerekmektedir. İlan süresi içinde bu işlemleri gerçekleştirilmeyenler hak sahipliğini yitirir.

Dağıtımdan faydalanacak hak sahipleri borç senetlerini ve taahhünamelerini imzaladıktan sonra dağıtılan topraklar ile varsa üzerindeki tesislerin hak sahipleri adına tescilleri en geç 1 ay içinde İl Müdürlüğüne ilgili Tapu Müdürlüğünden talep edilir. Yer teslimi, tapularını aldıktan 15 gün içinde, tescil işleminden sonra 1 ay içinde yapılır.

İşlemleri tamamlandıktan sonra tescil işlemi sonrası TRGM’ ye yeni mülkiyet listesi, yeni mülkiyet haritası ve borçlandırma listesi gönderilir.

Borçlar, borçlandırma tarihini takip eden 4.yılın ilk ayından itibaren hasat dönemleri dikkate alınarak 10 eşit taksitte 10 yılda faizsiz olarak ödenir. Ödenmeyen veya ödemeleri geciken borçlar 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanununun 51.maddesine göre gecikme zammına tabi tutularak hesaplama yapılır.

g. Dağıtılan toprakların geri alınması

Toprak dağıtımını yapılan az toprağı olan ya da hiç toprağı olmayan çiftçiler topraklarını askerlik, belgelenmemiş uzun süreli bir hastalık durumu gibi geçerli bir özrü bulunmadan aralıksız üst üste üç yıl tarımsal faaliyet göstermezse, hiçbir işlem yapmazsa, kanunda belirtildiğı üzere işletemezlerse, gerçeğe aykırı bilgi ve belge sunanların sonradan tespit edilmesi halinde ve kanunun 24.maddesine göre mahkumiyeti bulunanlardan dağıtımını yapılan toprak geri alınır. Bu karar doğrultusunda on gün içerisinde ilgisine ve Tapu Sicil Müdürlüğüne bildirilip, kayıt işlemi hiçbir hükme gerek kalmaksızın hazine adına tescili gerçekleştirilir.

Dağıtılan toprakların geri alınmasını gerektiren halleri sıralamak gerekirse;

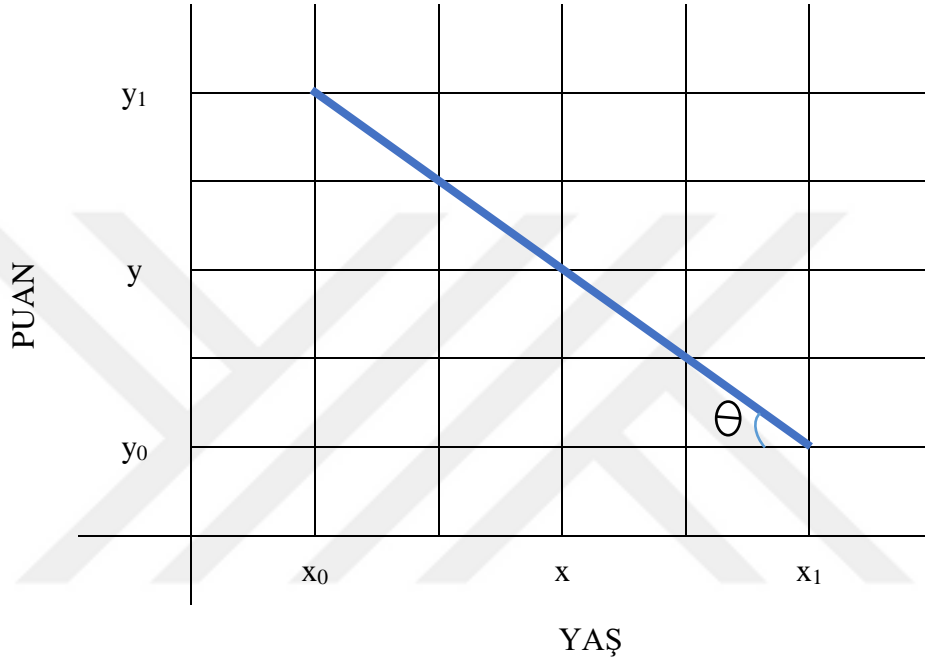
- Arazilerini kanunda belirtildiğı üzere 3 yıl üst üste verimli olarak işletmeyenlerin,
- Ödenmesi gereken taksitlerini 3 yıl süreyle aralıksız ödemeyenlerin,
- Kanunun 24.maddesi kapsamında mahkûmiyeti bulunanlar ile mahkûmiyet durumları sonradan anlaşılanların,
- Dağıtılan toprakları, mirasçılarının mirasın açılmasından itibaren 6 ay içinde kendi aralarında aile ortaklığı şeklinde işletmedikleri veya rızaen kendi aralarında devir ve temlik işlerini yapmadıkları anlaşılanların,
- Gerçeğe aykırı beyan vermektir.

Geri alma kararı, 10 gün içinde ilgisine ve mahalli Tapu Sicil Müdürlüğüne bildirilerek kayıt Tapu Sicil Müdürlüğüne hiçbir hükme gereksinim duyulmaksızın hazine adına tescili gerçekleştirilir.

3.3. Doğrusal Enterpolasyon Yöntemi İle Hesaplanan Yaş Puanlama Sistemi

3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında yapılan Toprak Dağıtımından TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre gerçekleştirilen toprak dağıtımında kullanılan kriterler içinden yaş durumu puanlaması skalası için doğrusal enterpolasyon yöntemi ile değişiklik yapılarak adil bir sıralama olması amaçlanmıştır.

Doğrusal enterpolasyon yöntemi; matematiksel olarak ifade edilirse bir $f(x)$ fonksiyonunun $x_0, x_1, \dots, x_n$ gibi farklı noktalarda verilen $f_0, f_1, \dots, f_n$ değerleri kullanılarak, bu fonksiyonu temsil eden ve daha basit bilinen bir $F(x)$ fonksiyonu ile ifade edilmesidir. Daha basit bir deyişle, Şekil 3.4’de gösterildiği gibi bilinen iki nokta arasında olan üçüncü bir noktaya ait değer, fonksiyon eğrisinden faydalanılarak Denklem 3.2 ile eğimi bulunup istenen ara değer ise Denklem 3.3 ile hesaplanmalıdır (Bayıroğlu, 2006; Yükselen, 2008).

Şekil 3.4. Doğrusal enterpolasyon fonksiyon eğrisi

$$\tan \theta = \frac{y_1 - y_0}{x_1 - x_0} \quad (3.2)$$

$$y = y_1 - (x - x_0) * \tan \theta \quad (3.3)$$

TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre 18-25 yaş aralığının 7 puan alması değiştirilmeksizin Denklem 3.2 ve Denklem 3.3 kullanılarak 26-65 yaş aralığında bulunan yaşlar için hesaplanan puanlar ile oluşturulan liste Çizelge 3.13’de gösterilmiştir.

Çizelge 3.13. Doğrusal enterpolasyonla ara değerler için bulunan puanlar

İlk Değişken (Yaş)	Son Değişken (Yaş)	Ara Değişken (Yaş)	İlk Değer (Puan)	Son Değer (Puan)	İstenen Ara Değer (Puan)
26	65	27	10	2	9.795
26	65	28	10	2	9.590
26	65	29	10	2	9.385
26	65	30	10	2	9.179
26	65	31	10	2	8.974
26	65	32	10	2	8.769
26	65	33	10	2	8.564
26	65	34	10	2	8.359
26	65	35	10	2	8.154
26	65	36	10	2	7.949
26	65	37	10	2	7.744
26	65	38	10	2	7.538
26	65	39	10	2	7.333
26	65	40	10	2	7.128
26	65	41	10	2	6.923
26	65	42	10	2	6.718
26	65	43	10	2	6.513
26	65	44	10	2	6.308
26	65	45	10	2	6.103
26	65	46	10	2	5.900
26	65	47	10	2	5.692
26	65	48	10	2	5.487
26	65	49	10	2	5.282
26	65	50	10	2	5.077
26	65	51	10	2	4.812
26	65	52	10	2	4.667
26	65	53	10	2	4.462
26	65	54	10	2	4.256
26	65	55	10	2	4.051
26	65	56	10	2	3.846
26	65	57	10	2	3.641
26	65	58	10	2	3.436
26	65	59	10	2	3.231
26	65	60	10	2	3.026
26	65	61	10	2	2.821
26	65	62	10	2	2.615
26	65	63	10	2	2.410
26	65	64	10	2	2.205
26	65	65	10	2	2

4. BULGULAR VE TARTIŞMA

Bu tez içeriğinde 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre gerçekleştirilen toprak dağıtımında kullanılan puanlamaya yeni bir yaklaşımda bulunulmuştur. Bu yaklaşım hak sahipliği sırasını belirlemek için puanlamada kullanılan kriterler arasından yaş durumu puanlamasında kullanılan skala, doğrusal enterpolasyon yöntemiyle sıklaştırılarak hak sahipliği listesi belirlenmesinde daha adil olması amaçlanmıştır. Örneğin Çizelge 4.1’de görüldüğü gibi bütün kriterlerde aynı puanı alıp toplamda da aynı puana sahip kişiler arasında hangisinin önce geleceğine kura ile karar verilirken yeni puanlamayla değişiklik olduğu durumlar Çizelge 4.2’ de gösterilmiştir.

Çizelge 4.1. TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre kura puan listesi

Sıra No	Adı Soyadı	Yaş	Arazi Varlığı Puanı	Eğitim Puanı	Zirai Eğitim Puanı	Yaşa Göre Puanı	Medeni Hale Göre	İkamet Süresi	Konut Puanı	Üretim Araçları Durumu	Tarım İşletme Durumu	Toplam Puan
19	Şahıs 22	27	0	5	0	10	10	30	0	5	0	60
	Şahıs 23	31	0	5	0	10	10	30	0	5	0	60
26	Şahıs 33	36	0	3	0	10	10	30	0	5	0	58
	Şahıs 34	31	0	3	0	10	10	30	0	5	0	58
	Şahıs 36	38	0	3	0	10	10	30	0	5	0	58
	Şahıs 37	31	0	3	0	10	10	30	0	5	0	58
43	Şahıs 60	22	0	5	0	7	5	30	0	5	0	52
	Şahıs 61	25	0	5	0	7	5	30	0	5	0	52
	Şahıs 62	21	0	5	0	7	5	30	0	5	0	52

Çizelge 4.2. Doğrusal enterpolasyonla yaş durumuna göre puanlamada yapılan değişikliğe göre kura puan listesi

Sıra No	Adı Soyadı	Yaş	Arazi Varlığı Puanı	Eğitim Puanı	Zirai Eğitim Puanı	Yaşa Göre Puanı	Medeni Hale Göre	İkamet Süresi	Konut Puanı	Üretim Araçları Durumu	Tarım İşletme Durumu	Toplam Puan
14	Şahıs 22	27	0	0	5	9.795	10	10	30	0	0	59.795
17	Şahıs 23	31	0	5	0	8.974	10	30	0	5	0	58.974
23	Şahıs 34	31	0	3	0	8.974	10	30	0	5	0	56.974
	Şahıs 37	31	0	3	0	8.974	10	30	0	5	0	56.974
26	Şahıs 33	36	0	3	0	7.949	10	30	0	5	0	55.949
29	Şahıs 36	38	0	3	0	7.538	10	30	0	5	0	55.538
41	Şahıs 60	22	0	5	0	7	5	30	0	5	0	52
	Şahıs 61	25	0	5	0	7	5	30	0	5	0	52
	Şahıs 62	21	0	5	0	7	5	30	0	5	0	52

4.1. TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına Göre Yaş Puanlama Sistemi

3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre puanlama yapılırken kullanılacak kriterlere ait puanlama sistemi materyal ve yöntem bölümünde hak sahipliği tespiti başlığı altında detaylı olarak anlatılmıştır. Çizelge 4.3'de TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre yaş puanlama sistemi ve bütün kriterlerden alınmış olan puanlar doğrultusunda hazırlanan kura grup listesi gösterilmiştir.

TRGM' nin Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre yapılan Karaman İli Merkez Ortaoba köyü toprak dağıtım uygulamasında 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre alınan beyanname sayısı 104 kişi olup yapılan incelemeler doğrultusunda toprak dağıtımında hak sahibi olma konusunda yeterli kriterlere sahip bulunmayan 27 kişi listeden çıkarılarak 77 kişilik geçici hak sahibi listesi oluşturulmuştur. Beyanların sonradan doğru olmadığı tespit edilenler ile haklarından vazgeçenler doğrultusunda oluşturulan kesin hak sahibi listesi 59 kişiden oluşmaktadır. Ortaoba Köyü hazine parselleri dağıtım cetveli Çizelge 4.4'de gösterilmektedir. Dağıtıma esas olan 275 ada 1 nolu parsel ile 276 ada 2 nolu parsel kesin hak sahibi listesine göre sırası ile dağıtılmış olup alan yeterli olmadığından 48 kişiye dağıtımıyla sınırlı kalmıştır. Dağıtılabilecek diğer hazine arazileri içinde tarıma elverişli olanları geri kalan 11 kişiye teklif edilmiş olup kabul görmediğinden bu 17 kişiye toprak dağıtımını gerçekleştirilememiştir. Ortaoba Köyü için 3.504.528,85 m² lik alanda dağıtım planlaması yapılmış ancak 275 ada 1 nolu parselin sınır olduğu Konya İli Çumra İlçesi Taşağılı Köyü ile halihazırda devam etmekte olan sınır anlaşmazlığı problemi sebebiyle 2.093.332,69 m² lik alan üzerinde dağıtım planlaması yapılamamıştır. Proje kapsamında söz konusu 275 ada 1 ve 276 ada 2 parsel numaralı taşınmazlarda toplam 1.411.206,16 m² toprak dağıtım yapılarak 48 az topraklı veya topraksız çiftçi ailesinin topraklandırılması gerçekleştirilmiştir. Dağıtıma esas parselasyon planı EK 2 ve EK 3'de verilmiştir.

Çizelge 4.3. TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre kura listesi

Sıra No	Adı Soyadı	Baba Adı	Yaş	Arazi Varlığı Puanı	Eğitim Puanı	Zirai Eğitim Puanı	Yaşa Göre Puanı	Medeni Hale Göre	İkamet Süresi	Konut Puanı	Üretim Araç Durumu	Tarım İşletme Durumu	Toplam Puan
1	Şahıs 1	-	44	1.273	7	6	10	10	30	5	5	0	74.27
2	Şahıs 2	-	29	0.101	7	6	10	10	30	0	5	0	68.10
3	Şahıs 3	-	45	4.495	3	0	10	10	30	5	5	0	67.50
4	Şahıs 5	-	39	2.691	3	6	10	10	30	0	5	0	66.69
5	Şahıs 6	-	33	0.645	5	6	10	10	30	0	5	0	66.65
6	Şahıs 7	-	33	0	5	6	10	10	30	0	5	0	66.00
7	Şahıs 8	-	35	0.952	5	0	10	10	30	5	5	0	65.95
8	Şahıs 9	-	32	1.279	3	6	10	10	30	0	5	0	65.28
9	Şahıs 10	-	45	2.131	3	0	10	10	30	5	5	0	65.13
10	Şahıs 11	-	40	1.499	3	0	10	10	30	5	5	0	64.50
11	Şahıs 13	-	45	2.746	3	3	10	10	30	0	5	0	63.75
12	Şahıs 14	-	34	1.285	3	3	10	10	30	0	5	0	62.29
13	Şahıs 15	-	38	3.934	3	0	10	10	30	0	0	0	56.93
14	Şahıs 16	-	40	0.278	5	6	10	10	30	0	0	0	61.28
15	Şahıs 17	-	43	0.155	3	3	10	10	30	0	5	0	61.16
16	Şahıs 18	-	37	0.066	3	3	10	10	30	0	5	0	61.07
17	Şahıs 20	-	34	0	3	3	10	10	30	0	5	0	61.00
18	Şahıs 21	-	33	0.764	5	0	10	10	30	0	5	0	60.76
19	Şahıs 22	-	27	0	5	0	10	10	30	0	5	0	60.00
	Şahıs 23	-	31	0	5	0	10	10	30	0	5	0	60.00
20	Şahıs 25	-	43	1.641	3	0	10	10	30	0	5	0	59.64
21	Şahıs 26	-	43	1.234	3	0	10	10	30	0	5	0	59.23
22	Şahıs 27	-	35	1.133	3	0	10	10	30	0	5	0	59.13

Çizelge 4.3. (devam)

Sıra No	Adı Soyadı	Baba Adı	Yaş	Arazi Varlığı Puanı	Eğitim Puanı	Zirai Eğitim Puanı	Yaşa Göre Puanı	Medeni Hale Göre	İkamet Süresi	Konut Puanı	Üretim Araç Durumu	Tarım İşletme Durumu	Toplam Puan
23	Şahıs 28	-	42	1.1	3	0	10	10	30	0	5	0	59.10
24	Şahıs 29	-	45	0.851	3	0	10	10	30	0	5	0	58.85
25	Şahıs 30	-	36	0.408	3	0	10	10	30	0	5	0	58.41
26	Şahıs 33	-	36	0	3	0	10	10	30	0	5	0	58.00
	Şahıs 34	-	31	0	3	0	10	10	30	0	5	0	58.00
	Şahıs 36	-	38	0	3	0	10	10	30	0	5	0	58.00
	Şahıs 37	-	31	0	3	0	10	10	30	0	5	0	58.00
27	Şahıs 38	-	47	4.687	3	0	5	5	30	5	5	0	57.69
28	Şahıs 39	-	38	0	7	0	10	10	30	0	0	0	57.00
29	Şahıs 41	-	35	1.843	5	0	10	10	30	0	0	0	56.84
30	Şahıs 42	-	44	1.828	3	0	10	10	30	0	0	0	54.83
31	Şahıs 43	-	48	1.817	3	0	5	5	30	5	5	0	54.82
32	Şahıs 44	-	47	1.724	3	0	5	10	30	0	5	0	54.72
33	Şahıs 45	-	49	1.475	3	0	5	10	30	0	5	0	54.48
34	Şahıs 46	-	51	0.724	3	0	5	10	30	0	5	0	53.72
35	Şahıs 47	-	43	0.714	3	0	10	10	30	0	0	0	53.71
36	Şahıs 48	-	51	0.439	3	0	5	10	30	0	5	0	53.44
37	Şahıs 49	-	28	0.298	3	0	10	10	30	0	0	0	53.30
38	Şahıs 50	-	37	0	5	0	10	8	30	0	0	0	53.00
39	Şahıs 52	-	40	0	3	0	10	10	30	0	0	0	53.00
40	Şahıs 53	-	48	0	3	0	5	10	30	0	5	0	53.00
41	Şahıs 55	-	50	1.806	3	3	5	5	30	0	5	0	52.81
42	Şahıs 56	-	55	4.712	3	0	5	5	30	0	5	0	52.71

Çizelge 4.3. (devam)

Sıra No	Adı Soyadı	Baba Adı	Yaş	Arazi Varlığı Puanı	Eğitim Puanı	Zirai Eğitim Puanı	Yaşa Göre Puanı	Medeni Hale Göre	İkamet Süresi	Konut Puanı	Üretim Araç Durumu	Tarım İşletme Durumu	Toplam Puan
43	Şahıs 60	-	22	0	5	0	7	5	30	0	5	0	52.00
	Şahıs 61	-	25	0	5	0	7	5	30	0	5	0	52.00
	Şahıs 62	-	21	0	5	0	7	5	30	0	5	0	52.00
44	Şahıs 64	-	57	0.04	3	0	2	10	30	0	5	0	50.04
45	Şahıs 66	-	59	4.128	3	0	2	5	30	0	5	0	49.13
46	Şahıs 67	-	51	1.037	3	0	5	5	30	0	5	0	49.04
47	Şahıs 68	-	52	0.421	3	0	5	10	30	0	0	0	48.42
48	Şahıs 69	-	62	3.532	3	3	2	5	30	0	0	0	46.53
49	Şahıs 70	-	54	3.036	3	0	5	5	30	0	0	0	46.04
50	Şahıs 73	-	63	1.359	3	3	2	5	30	0	0	0	44.36
51	Şahıs 74	-	61	0	1	0	2	5	30	0	5	0	43.00
52	Şahıs 75	-	56	1.192	3	3	2	0	30	0	0	0	39.19
53	Şahıs 76	-	30	0.89	7	0	10	10	5	0	5	0	37.89

Çizelge 4.4. Ortaoba Köyü hazine parselleri dağıtım yerleştirme cetveli

Sıra No	Adı Soyadı	Baba Adı	TC KN	Arazi Varlığı (da)	Verilecek Alan (da)	Ada No	Parsel No	Alan (m ²)	I.Sınıf Kuru	I.Sınıf Sulu	II.Sınıf Kuru	II.Sınıf Sulu	III.Sınıf Kuru	III.Sınıf Sulu	IV.Sınıf Kuru	IV.Sınıf Sulu	III. Sınıf Kuru Tahvil (m ²)	Verilen Toplam Tahvil (m ²)
1	Şahıs 1	-	-	49.38	144.62	276	2	1,164,115.32		33,730.75							144,620.00	144,620.00
2	Şahıs 2	-	-	3.925	190.075	276	2	1,164,115.32		44,332.54							190,075.00	190,075.00
3	Şahıs 3	-	-	174.4	19.605	276	2	1,164,115.32		4,572.61							19,605.00	19,605.00
4	Şahıs 5	-	-	104.4	89.59	276	2	1,164,115.32		20,895.71							89,590.00	89,590.00
5	Şahıs 6	-	-	25.03	168.97	276	2	1,164,115.32		39,410.08							168,970.00	168,970.00
6	Şahıs 7	-	-	0	194	276	2	1,164,115.32		45,248.00							194,000.00	194,000.00
7	Şahıs 8	-	-	36.94	157.061	276	2	1,164,115.32		36,632.45							157,061.00	157,061.00
8	Şahıs 9	-	-	49.64	144.359	276	2	1,164,115.32		33,669.88							144,359.00	144,359.00
9	Şahıs 10	-	-	82.69	111.312	276	2	1,164,115.32		25,962.09							111,312.00	111,312.00
10	Şahıs 11	-	-	58.18	135.824	276	2	1,164,115.32		31,679.20							135,824.00	135,824.00
11	Şahıs 13	-	-	106.5	87.462	276	2	1,164,115.32		20,399.38							87,462.00	87,462.00
12	Şahıs 14	-	-	49.84	144.156	276	2	1,164,115.32		33,622.53							144,156.00	144,156.00
13	Şahıs 15	-	-	152.6	41.372	276	2	1,164,115.32		9,649.49							41,372.00	41,372.00
14	Şahıs 16	-	-	10.8	183.202	276	2	1,164,115.32		42,729.51							183,202.00	183,202.00
15	Şahıs 17	-	-	6.019	187.981	276	2	1,164,115.32		43,844.15							187,981.00	187,981.00
16	Şahıs 18	-	-	2.571	191.429	276	2	1,164,115.32		44,648.35							191,429.00	191,429.00
17	Şahıs 20	-	-	0	194	276	2	1,164,115.32		45,248.00							194,000.00	194,000.00
18	Şahıs 21	-	-	29.63	164.374	276	2	1,164,115.32		38,338.12							164,374.00	164,374.00
19	Şahıs 22	-	-	0	194	276	2	1,164,115.32		45,248.00							194,000.00	194,000.00
20	Şahıs 23	-	-	0	194	276	2	1,164,115.32		45,248.00							194,000.00	194,000.00

Çizelge 4.4. (devam)

Sıra No	Adı Soyadı	Baba Adı	TC KN	Arazi Varlığı (da)	Verilecek Alan (da)	Ada No	Parsel No	Alanı (m ²)	I.Sınıf Kuru	I.Sınıf Sulu	II.Sınıf Kuru	II.Sınıf Sulu	III.Sınıf Kuru	III.Sınıf Sulu	IV.Sınıf Kuru	IV.Sınıf Sulu	III. Sınıf Kuru Tahvili (m ²)	Verilen Toplam Tahvil (m ²)
21	Şahıs 42	-	-	70.913	123.084	276	2	1,164,115.32	0	28,707.76	0	0	0	0	0	0	123,084.00	123,084.00
22	Şahıs 25	-	-	63.689	130.311	276	2	1,164,115.32	0	30,393.36	0	0	0	0	0	0	130,311.00	130,311.00
23	Şahıs 26	-	-	47.888	146.112	276	2	1,164,115.32	0	34,078.74	0	0	0	0	0	0	146,112.00	146,112.00
24	Şahıs 27	-	-	43.974	150.026	276	2	1,164,115.32	0	34,991.63	0	0	0	0	0	0	150,026.00	150,026.00
25	Şahıs 28	-	-	52.664	151.336	276	2	1,164,115.32	0	35,297.17	0	0	0	0	0	0	151,336.00	151,336.00
26	Şahıs 29	-	-	33.017	160.983	276	2	1,164,115.32	0	37,547.32	0	0	0	0	0	0	160,983.00	160,983.00
27	Şahıs 30	-	-	15.828	178.172	276	2	1,164,115.32	0	41,556.32	0	0	0	0	0	0	178,172.00	178,172.00
28	Şahıs 33	-	-	0	194	276	2	1,164,115.32	0	45,248.00	0	0	0	0	0	0	194,000.00	194,000.00
29	Şahıs 36	-	-	0	194	276	2	1,164,115.32	0	45,248.00	0	0	0	0	0	0	194,000.00	194,000.00
30	Şahıs 37	-	-	0	194	276	2	1,164,115.32	0	45,248.00	0	0	0	0	0	0	194,000.00	194,000.00
31	Şahıs 34	-	-	0	194	276	2	1,164,115.32	0	45,248.00	0	0	0	0	0	0	194,000.00	194,000.00
32	Şahıs 38	-	-	181.861	12.139	276	2	1,164,115.32	0	2,831.27	0	0	0	0	0	0	12,139.00	12,139.00
33	Şahıs 33	-	-	0	194	276 275	2 1	1,164,115.32 2,340,413.62	0	13,199.91 0	0	0	0	0	0	0	56,594.38 137,405.62	194,000.00
34	Şahıs 41	-	-	71.511	122.489	275	1	2,340,413.62	0	0	0	0	0	40,408.74	0	0	122,489.00	122,489.00
35	Şahıs 43	-	-	70.501	123.499	275	1	2,340,413.62	0	0	0	0	0	40,741.94	0	0	123,499.00	122,499.00
36	Şahıs 44	-	-	66.882	127.118	275	1	2,340,413.62	0	0	0	0	0	41,935.84	0	0	127,118.00	127,118.00
37	Şahıs 45	-	-	57.217	136.783	275	1	2,340,413.62	0	0	0	0	0	45,124.29	0	0	136,783.00	136,783.00
38	Şahıs 46	-	-	28.077	165.923	275	1	2,340,413.62	0	0	0	0	0	54,737.48	0	0	165,923.00	165,923.00
39	Şahıs 47	-	-	27.7	166.3	275	1	2,340,413.62	0	0	0	0	0	54,861.86	0	0	166,300.00	166,300.00

Çizelge 4.4. (devam)

Sıra No	Adı Soyadı	Baba Adı	TC KN	Arazi Varlığı (da)	Verilecek Alan (da)	Ada No	Parsel No	Alanı (m ²)	I.Sınıf Kuru	I.Sınıf Sulu	II.Sınıf Kuru	II.Sınıf Sulu	III.Sınıf Kuru	III.Sınıf Sulu	IV.Sınıf Kuru	IV.Sınıf Sulu	III. Sınıf Kuru Tahvil (m ²)	Verilen Toplam Tahvil (m ²)
40	Şahıs 52	-	-	21.709	172.291	275	1	2,340,413.62	0	0	0	0	0	56,838.27	0	0	172,291.00	172,291.00
41	Şahıs 48	-	-	17.023	176.977	275	1	2,340,413.62	0	0	0	0	0	58,384.16	0	0	176,977.00	176,977.00
42	Şahıs 49	-	-	11.55	182.45	275	1	2,340,413.62	0	0	0	0	0	60,189.69	0	0	182,450.00	182,450.00
43	Şahıs 50	-	-	0	194	275	1	2,340,413.62	0	0	0	0	0	64,000.00	0	0	194,000.00	194,000.00
44	Şahıs 53	-	-	0	194	275	1	2,340,413.62	0	0	0	0	0	64,000.00	0	0	194,000.00	194,000.00
45	Şahıs 55	-	-	70.062	123.938	167	1	10,659.35	0	0	0	0	0	10,659.35	0	0	32,311.15	123,938.48
						168	1	6,057.66	0	0	0	0	0	0	10,021.31			
						169	1	14,155.29	0	0	0	0	0	0	42,908.22			
						171	1	12,766.18	0	0	0	0	0	0	38,697.48			
46	Şahıs 56	-	-	182.837	11.163	260	1	3,542.22	0	0	0	0	0	3,682.64	0	0	11,163.00	11,163.00
47	Şahıs 62	-	-	0	194	164	2	32,054.89	0	0	0	0	0	32,054.89	0	0	97,166.39	194,000.13
						165	1	11,390.90	0	0	0	0	0	0	34,528.67			
						215	3	12,173.78	0	0	0	0	0	0	16,125.01			
						383	26	21,541.81	0	0	0	0	0	0	21,541.81	46,180.07		
48	Şahıs 61	-	-	0	194	237	1	2,562.21	0	2,562.21	0	0	0	0	0	0	10,985.43	184,212.24
						222	1	2,037.74	0	0	0	0	0	0	0	6,176.90		
						248	13	6,196.15	0	0	0	0	0	0	0	18,779.05		
						261	1	3,118.11	0	0	0	0	0	0	0	9,451.77		
						265	30	2,410.53	0	0	0	0	0	0	0	7,306.92		
						266	2	9,358.27	0	0	0	0	0	0	0	28,367.26		
						382	1	21,551.20	0	0	0	0	0	0	0	65,327.08		
						192	2	17,641.05	0	0	0	0	0	0	0	17,641.05	37,817.84	

4.2. Doğrusal Enterpolasyon Yöntemi İle Hesaplanan Yaş Puanlama Sistemi İle Oluşturulan Kura Grup Listesi

3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında yapılan Toprak Dağıtımından TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre gerçekleştirilen toprak dağıtımında kullanılan yaş kriteri Materyal ve Yöntem bölümü Doğrusal Enterpolasyon Yöntemi İle Hesaplanan Yaş Puanlama Sistemi başlığı altında anlatılan Denklem 3.2 ve Denklem 3.3 kullanılarak 26-65 yaş aralığında bulunan yaşlara karşılık gelen puanlar hazırlanan puanlama listesi ise Çizelge 4.5’de gösterilmiştir.

Çizelge 4.5. Doğrusal enterpolasyonla bulunan yaş puanlama sistemine göre kura listesi

Sıra No	Adı Soyadı	Baba Adı	Yaş	Arazi Varlığı Puanı	Eğitim Puanı	Zirai Eğitim Puanı	Yaşa Göre Puanı	Medeni Hale Göre	İkamet Süresi	Konut Puanı	Üretim Araç Durumu	Tarım İşletme Durumu	Toplam Puan
1	Şahıs 1	-	44	1.273	7	6	6.308	10	30	5	5	0	70.581
2	Şahıs 2	-	29	0.101	7	6	9.385	10	30	0	5	0	67.486
3	Şahıs 6	-	33	0.645	5	6	8.564	10	30	0	5	0	65.209
4	Şahıs 7	-	33	0	5	6	8.564	10	30	0	5	0	64.564
5	Şahıs 8	-	35	0.952	5	0	8.154	10	30	5	5	0	64.106
6	Şahıs 9	-	32	1.279	3	6	8.769	10	30	0	5	0	64.048
7	Şahıs 5	-	39	2.691	3	6	7.333	10	30	0	5	0	64.024
8	Şahıs 3	-	45	4.495	3	0	6.103	10	30	5	5	0	63.598
9	Şahıs 11	-	40	1.499	3	0	7.128	10	30	5	5	0	61.627
10	Şahıs 10	-	45	2.131	3	0	6.103	10	30	5	5	0	61.234
11	Şahıs 14	-	34	1.285	3	3	8.359	10	30	0	5	0	60.644
12	Şahıs 44	-	47	1.724	3	0	5.692	10	30	0	5	5	60.416
13	Şahıs 13	-	45	2.746	3	3	6.103	10	30	0	5	0	59.849
14	Şahıs 22	-	27	0	5	0	9.795	10	30	0	5	0	59.795
15	Şahıs 20	-	34	0	3	3	8.359	10	30	0	5	0	59.359
16	Şahıs 21	-	33	0.764	5	0	8.564	10	30	0	5	0	59.328
17	Şahıs 23	-	31	0	5	0	8.974	10	30	0	5	0	58.974
18	Şahıs 18	-	37	0.066	3	3	7.744	10	30	0	5	0	58.81
19	Şahıs 16	-	40	0.278	5	6	7.128	10	30	0	0	0	58.406
20	Şahıs 38	-	47	4.687	3	0	5.692	5	30	5	5	0	58.379
21	Şahıs 17	-	43	0.155	3	3	6.513	10	30	0	5	0	57.668

Çizelge 4.5. (devam)

Sıra No	Adı Soyadı	Baba Adı	Yaş	Arazi Varlığı Puanı	Eğitim Puanı	Zirai Eğitim Puanı	Yaşa Göre Puanı	Medeni Hale Göre	İkamet Süresi	Konut Puanı	Üretim Araç Durumu	Tarım İşletme Durumu	Toplam Puan
22	Şahıs 27	-	35	1.133	3	0	8.154	10	30	0	5	0	57.287
23	Şahıs 34	-	31	0	3	0	8.974	10	30	0	5	0	56.974
	Şahıs 37	-	31	0	3	0	8.974	10	30	0	5	0	56.974
24	Şahıs 30	-	36	0.408	3	0	7.949	10	30	0	5	0	56.357
25	Şahıs 25	-	43	1.641	3	0	6.513	10	30	0	5	0	56.154
26	Şahıs 33	-	36	0	3	0	7.949	10	30	0	5	0	55.949
27	Şahıs 28	-	42	1.1	3	0	6.718	10	30	0	5	0	55.818
28	Şahıs 26	-	43	1.234	3	0	6.513	10	30	0	5	0	55.747
29	Şahıs 36	-	38	0	3	0	7.538	10	30	0	5	0	55.538
30	Şahıs 43	-	48	1.817	3	0	5.487	5	30	5	5	0	55.304
31	Şahıs 41	-	35	1.843	5	0	8.154	10	30	0	0	0	54.997
32	Şahıs 29	-	45	0.851	3	0	6.103	10	30	0	5	0	54.954
33	Şahıs 45	-	49	1.475	3	0	5.282	10	30	0	5	0	54.757
34	Şahıs 39	-	38	0	7	0	7.538	10	30	0	0	0	54.538
35	Şahıs 15	-	38	3.934	3	0	7.538	10	30	0	0	0	54.472
36	Şahıs 46	-	51	0.724	3	0	4.812	10	30	0	5	0	53.536
37	Şahıs 53	-	48	0	3	0	5.487	10	30	0	5	0	53.487
38	Şahıs 48	-	51	0.439	3	0	4.812	10	30	0	5	0	53.251
39	Şahıs 49	-	28	0.298	3	0	9.59	10	30	0	0	0	52.888
40	Şahıs 55	-	50	1.806	3	3	5.077	5	30	0	5	0	52.883
	Şahıs 60	-	22	0	5	0	7	5	30	0	5	0	52
	Şahıs 61	-	25	0	5	0	7	5	30	0	5	0	52
	Şahıs 62	-	21	0	5	0	7	5	30	0	5	0	52

Çizelge 4.5. (devam)

Sıra No	Adı Soyadı	Baba Adı	Yaş	Arazi Varlığı Puanı	Eğitim Puanı	Zirai Eğitim Puanı	Yaşa Göre Puanı	Medeni Hale Göre	İkamet Süresi	Konut Puanı	Üretim Araç Durumu	Tarım İşletme Durumu	Toplam Puan
42	Şahıs 56	-	55	4.712	3	0	4.051	5	30	0	5	0	51.763
43	Şahıs 64	-	57	0.04	3	0	3.641	10	30	0	5	0	51.681
44	Şahıs 42	-	44	1.828	3	0	6.308	10	30	0	0	0	51.136
45	Şahıs 50	-	37	0	5	0	7.744	8	30	0	0	0	50.744
46	Şahıs 66	-	59	4.128	3	0	3.231	5	30	0	5	0	50.359
47	Şahıs 47	-	43	0.714	3	0	6.513	10	30	0	0	0	50.227
48	Şahıs 52	-	40	0	3	0	7.128	10	30	0	0	0	50.128
49	Şahıs 67	-	51	1.037	3	0	4.812	5	30	0	5	0	48.849
50	Şahıs 68	-	52	0.421	3	0	4.667	10	30	0	0	0	48.088
51	Şahıs 69	-	62	3.532	3	3	2.615	5	30	0	0	0	47.147
52	Şahıs 70	-	54	3.036	3	0	4.256	5	30	0	0	0	45.292
53	Şahıs 73	-	63	1.359	3	3	2.41	5	30	0	0	0	44.769
54	Şahıs 74	-	61	0	1	0	2.821	5	30	0	5	0	43.821
55	Şahıs 75	-	56	1.192	3	3	3.846	0	30	0	0	0	41.038
56	Şahıs 76	-	30	0.89	7	0	9.179	10	5	0	5	0	37.064

4.3. TRGM' nin Teknik Talimatına Göre ve Doğrusal Enterpolasyon Yöntemine Göre Hazırlanan Kura Grup Listelerinin Karşılaştırılması

3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre hazırlanan kura grup listesi (GRUP 1) ve doğrusal enterpolasyon yöntemi kullanılıp yaşı puanlama sisteminde değişiklik yapılarak hazırlanan kura grup listesi (GRUP 2) karşılaştırması Çizelge 4.6'de gösterilmiştir.

Çizelge 4.6'de gösterilen kura grup listeleri incelendiğinde GRUP 1 ve GRUP 2 arasında farklılıklar olduğu gözlenmiştir. Örneğin; Şahıs 2 kişisi GRUP 1 ve Grup 2 ye göre sıralaması değişmezken, Şahıs 6 kişisi GRUP 1' e göre 5. sıradayken GRUP 2' ye göre 3. sırada, Şahıs 17 kişisi Grup 1'e göre 15. Sıradayken Grup 2'ye göre 21. sırada yer almaktadır yer almaktadır. Bu durum gösteriyor ki doğrusal enterpolasyon yöntemi ile yaşı puanlama sisteminde gerçekleştiren değişiklik sonucu oluşıan kura grup listesi daha adil bir hale gelmiştir. Ayrıca bütün kriterlerde aynı puanı alıp toplam puanı eşıt olan kişiler arasında kura çekilerek hangisinin önce geleceğine karar verilirken bu yöntemle kura çekme durumunda da değişiklik olduğu sonucuna varılmıştır.

Çizelge 4.6. GRUP 1 ve GRUP 2 karşılaştırması

GRUP 1			GRUP 2		
Sıra No	Adı- Soyadı	Toplam Puan	Sıra No	Adı- Soyadı	Toplam Puan
1	Şahıs 1	74.27	1	Şahıs 1	70.581
2	Şahıs 2	68.10	2	Şahıs 2	67.486
3	Şahıs 3	67.50	3	Şahıs 6	65.209
4	Şahıs 5	66.69	4	Şahıs 7	64.564
5	Şahıs 6	66.65	5	Şahıs 8	64.106
6	Şahıs 7	66.00	6	Şahıs 9	64.048
7	Şahıs 8	65.95	7	Şahıs 5	64.024
8	Şahıs 9	65.28	8	Şahıs 3	63.598
9	Şahıs 10	65.13	9	Şahıs 11	61.627
10	Şahıs 11	64.50	10	Şahıs 10	61.234
11	Şahıs 13	63.75	11	Şahıs 14	60.644
12	Şahıs 14	62.29	12	Şahıs 44	60.416
13	Şahıs 15	56.93	13	Şahıs 13	59.849
14	Şahıs 16	61.28	14	Şahıs 22	59.795
15	Şahıs 17	61.16	15	Şahıs 20	59.359
16	Şahıs 18	61.07	16	Şahıs 21	59.328
17	Şahıs 20	61.00	17	Şahıs 23	58.974
18	Şahıs 21	60.76	18	Şahıs 18	58.81
19	Şahıs 22	60.00	19	Şahıs 16	58.406
	Şahıs 23	60.00	20	Şahıs 38	58.379
20	Şahıs 25	59.64	21	Şahıs 17	57.668
21	Şahıs 26	59.23	22	Şahıs 27	57.287
22	Şahıs 27	59.13	23	Şahıs 34	56.974
23	Şahıs 28	59.10		Şahıs 37	56.974
24	Şahıs 29	58.85	24	Şahıs 30	56.357
25	Şahıs 30	58.41	25	Şahıs 25	56.154
26	Şahıs 33	58.00	26	Şahıs 33	55.949
	Şahıs 34	58.00	27	Şahıs 28	55.818
	Şahıs 36	58.00	28	Şahıs 26	55.747
	Şahıs 37	58.00	29	Şahıs 36	55.538
27	Şahıs 38	57.69	30	Şahıs 43	55.304
28	Şahıs 39	57.00	31	Şahıs 41	54.997
29	Şahıs 41	56.84	32	Şahıs 29	54.954
30	Şahıs 42	54.83	33	Şahıs 45	54.757
31	Şahıs 43	54.82	34	Şahıs 39	54.538
32	Şahıs 44	54.72	35	Şahıs 15	54.472
33	Şahıs 45	54.48	36	Şahıs 46	53.536
34	Şahıs 46	53.72	37	Şahıs 53	53.487
35	Şahıs 47	53.71	38	Şahıs 48	53.251
36	Şahıs 48	53.44	39	Şahıs 49	52.888
37	Şahıs 49	53.30	40	Şahıs 55	52.883
38	Şahıs 50	53.00	41	Şahıs 60	52
39	Şahıs 52	53.00		Şahıs 61	52
40	Şahıs 53	53.00		Şahıs 62	52

Çizelge 4.6. (devam)

GRUP 1			GRUP 2		
Sıra No	Adı- Soyadı	Toplam Puan	Sıra No	Adı- Soyadı	Toplam Puan
41	Şahıs 55	52.81	42	Şahıs 56	51.763
42	Şahıs 56	52.71	43	Şahıs 64	51.681
43	Şahıs 60	52.00	44	Şahıs 42	51.136
	Şahıs 61	52.00	45	Şahıs 50	50.744
	Şahıs 62	52.00	46	Şahıs 66	50.359
44	Şahıs 64	50.04	47	Şahıs 47	50.227
45	Şahıs 66	49.13	48	Şahıs 52	50.128
46	Şahıs 67	49.04	49	Şahıs 67	48.849
47	Şahıs 68	48.42	50	Şahıs 68	48.088
48	Şahıs 69	46.53	51	Şahıs 69	47.147
49	Şahıs 70	46.04	52	Şahıs 70	45.292
50	Şahıs 73	44.36	53	Şahıs 73	44.769
51	Şahıs 74	43.00	54	Şahıs 74	43.821
52	Şahıs 75	39.19	55	Şahıs 75	41.038
53	Şahıs 76	37.89	56	Şahıs 76	37.064

5. SONUÇ

Türkiye Cumhuriyeti kurulduğu yıllarda Osman Devletinden kalan topraklar ile ilgili sorunları gidermeye çalışmıştır. Uzun yıllar süren savaşlarda eşlerini, evlatlarını, ailelerini, mallarını, topraklarının korunmasında ağır kayıplar verilmiş olan Kurtuluş Savaşının kazanılmasında büyük toprak sahiplerinin payı yadsınamaz. Yeni kurulan devlet önceleri bu büyük toprak sahiplerinden yana olsa da sonraları tüm halkın refahı için yapılabilecekler ortaya konmak istenmiş ancak ne büyük toprak sahiplerinin sistem üzerindeki hakimiyetinden kurtulunabilmiş ne de küçük köylünün ekonomik ve sosyal özgürlüğü sağlanabilmiştir.

Toprak ve tarım reformu kapsamında; tarımsal yapıdaki bozukluklar, mülkiyet dağılımındaki dengesizlikler, arazilerin parçalı olma durumları, kiracı-ortakçı şeklinde yürütülen işletmeler, tarımda adaletsiz gelir dağılımı, tarımsal verimliliğin ve üretimin arttırılmak istenmesi, nüfus artışı, kentleşme, tarım topraklarının kaybedilmesi gibi ekonomik ve sosyal nedenlerin çözümü için; toprağın ıslahı, çiftçilerin eğitimi, modern tarım, erozyonu engellemek için tedbirlerin alınması, bilinçli tarım yapmak, üretimde verimlilik ve sürekliliğin sağlanması, kırsal alan ile kentsel alan arasındaki sosyal statünün dengelenmesi, ekonomik kalkınmanın sağlanması için gerekli önlemlerin alınması amacıyla toprak dağıtımını, toplulaştırma, arazi kiralamaları gibi düzenlemelerin yapılması planlanmıştır. Aksi halde sadece dağıtım yapılarak toprakların parçalanmalarında artış gözlenir.

Günümüzde her ne kadar hizmet sektörüne talep olsa da geçimini topraktan sağlamaya çalışan çiftçi aileleri ve az topraklı ya da topraksız çiftçiler ile tarım işçilerini toprak sahibi yapmak için karşımıza çıkan; mülkiyetin çoğunluğunu elinde bulunduran toprak sahiplerinin itiraz ve baskıları, finansal sıkıntılar, bedel takdirinde karşılaşılan sorunlar, reformu uygulayacak teknik personel yetersizliği, sosyal huzursuzluk, siyasal baskılar, anlaşmazlıklar gibi engellerin aşılacak adil, sosyal eşitlik ve huzurlu ortam için uygulanabilir bir reform hazırlanmalıdır.

Başarılı bir toprak reformu için köklü bir değişikliğe uyum sağlayabilecek kararlı siyasi gücün yanında sağlam ve uygulanabilir bir mevzuat, çiftçilerin istekli olması, gerekli finansmanın sağlanması, yeterli miktarda teknik personelin eğitimi, kırsalı kalkındırmak ve ekonomiye can vermek ve sanayi ile birlikte özellikle tarıma dayalı sanayi sektörlerinin koordinasyonunun sağlanmış olması gerekmektedir.

Bu tez çalışmasında 3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanunu kapsamında TRGM Kamulaştırma, Dağıtım ve Kiralama Teknik Talimatına göre oluşturulan kura grup listesi ve doğrusal enterpolasyon yöntemi ile yaş puanlama sisteminde gerçekleştirilen değişiklik ve diğer kriterlerle birlikte oluşturulan kura grup listesi karşılaştırılmıştır. Yapılan karşılaştırma sonucu doğrusal enterpolasyon yöntemi kullanılarak hazırlanan kura grup listesinin daha adil olduğu, meydana gelebilecek bazı karışıklıkların azaldığı ve bütün kriterlerde aynı puanı alıp toplam puanı eşit olan kişiler arasında kura çekilerek hangisinin önce geleceğine karar verilirken bu yöntemle kura çekme durumunda da değişiklik olduğu gözlenmiştir.

Yaş durumunda olduğu gibi eğitim durumu, zirai eğitim durumu, medeni hal, ikamet süresi, konut puanı, üretim araçları durumu, tarım işletme durumu kriterlerinde de doğrusal enterpolasyon yöntemi kullanılarak puan skalasında yapılan değişiklikler ile toplam puanda farklılık oluşabileceğinden kura ile karar verme durumunun da tamamen ortadan kalkması adına faydalı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Aksoy, S. 1970. Tarım Hukuku, Ankara Basım ve Ciltevi. 228- 230, Ankara.
- Aksoy, S. 1970. Tarım Hukuku, Ankara Basım ve Ciltevi. 273, Ankara.
- Aksoy, S. 1984. Tarım Hukuku. A. Ü. Ziraat Fakültesi Yayın No: 907, Ders Kitabı: 254, Ankara.
- Aksöz, İ. 1971. Toprak Reformu ve Türkiye’de Toprak Reformunu Gerektiren Nedenler. Verimlilik Dergisi, Cilt 1:1, 73.
- Aksöz, İ. 1973. Toprak Reformu ve Türkiye’de Toprak Reformuna İhtiyaç. Atatürk Üniversitesi Yayınları, Ankara.
- Alemdaroğlu, R. E. 2005. “Dünya’da Tarım Reformu Uygulamaları”, Toprak Reformu Kongresi, 11- 13 Kasım, 2005. Şanlıurfa.
- Anonim, 1981. Atatürk ve Tarım, Tarım ve Orman Bakanlığı, Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi. Tarım ve Orman Bakanlığı, Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Dairesi Başkanlığı, Orman ve Harita ve Fotogrametri Müdürlüğü. Ankara.
- Anonim, 2016. Tarım ve Toprak Reformu Kavramı ve Dünya’daki Uygulamaları. <https://slideplayer.biz.tr/slide/10233759/> (Erişim tarihi: 09.09.2019)
- Bayıroğlu, H. 2006. Sayısal Yöntemler Ders Notları,55 ,İstanbul.
- Cinemre, H. A. ve Dengiz, O. 2010. Arazi Kullanım Planlaması, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Ders Kitabı No:64, Samsun.
- Çamurcuoğlu, G. 2009. Türkiye Cumhuriyeti’nin Toprak Reformu ve Milli Burjuvazi Yaratma Çabası. Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C.13, 1-2, Ankara.
- Dengiz, O. 2015. Arazi Kullanım Planlaması Teknikler ve Uygunluk Sınıflandırmaları, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Toprak Etüd Haritalama El Kitabı, 549-585. Samsun.
- Dore, R. P. 1959. Land Reform in Japan, Oxford University Press, 132-133.
- Erkan, U. 2016. Ebab-ı Kalem, Ortaoba, Karaman Ansiklopedisi.
- Gün, S. 2003, Türkiye’ de Toprak Reformu, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü; Ankara.
- Gün, S. 2012.Türkiye’de Tarım Topraklarının Korunması ve Yönetimi. International Food Agricultural And Gastronomy Congress, 15-19 February, Antalya.
- Gün, S. 2015.Kırsal Alanın Planlaması ve Toprak Toplulaştırması, Tarım Ekonomisi Araştırma Dergisi, Cilt: 1 (2), 52-61, Ankara.
- Gürcan, V. 1978. Toprak Reformu Kongresi, 47, Ankara.
- Kayıran, M. ve Metintaş, M. Y. 2018. 1945 Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu ve Uygulanması Osmangazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, C. 10, 647-666; Eskişehir.
- Kazgan, G. 1966. Tarım Ekonomisi ve İktisadi Gelişme, 164, İstanbul.

- Kazgan, G. 2017. Türkiye Ekonomisinde Krizler(1929-2009). Bilgi Üniversitesi Yayınları, 77, İstanbul.
- Keyder, Ç. 2016. Toplumsal Tarih Çalışmaları. İletişim Yayınlar, 71 İstanbul.
- King, R. 1977. Land Reform: A World Survey, G.Bell Sons Ltd., 288, London.
- Korkut, S. 1984. Toprak Reformu ve Türkiye. Kütüphane – Dokümantasyon ve Tercüme Müdürlüğü Yayını No:8, 69, -Ankara.
- Kurşun, G. 2014. Tarım Arazisinin Korunması, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı eğitim, Yayım ve Yayınlar Dairei Başkanlığı, Ankara.
- Oktar, S. 1984. Türkiye'de Tarım Sektörünün Yapısal Düzenlenmesine Toprak ve Tarım Reformu İle Kooperatifçilik. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, 272, İstanbul.
- Pamak, M. 1980. Türkiye'de Toprak Reformu. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Sosyoloji Enstitüsünün Konferansları, 128-159, İstanbul.
- Tai, H. C. 1974. Land Reform And Politics: A Comparative Analysis, University of California Press, 40.
- Tekelioğlu, Y. 2010. Toprak Reformu ve Türkiye Uygulamaları. Akdeniz İ.B.B.F Dergisi, 19, 43-80. Antalya.
- Toklu, N. 2010. Türkiye'de Toprak Reformu Politikalarının Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Harita Mühendisliği Anabilim Dalı, 165, Konya.
- TRGM, 2018. 2018 Yılı Faaliyet Raporu.
https://www.tarimorman.gov.tr/SGB/Belgeler/Bakanl%C4%B1k_Faaliyet_Raporlar%C4%B1/2018%20FAAL%C4%B0YET%20RAPORU.pdf
(Erişim tarihi: 26.04.2019)
- TRGM, 2019. Başkanlıklarımız ve Görevleri.
<https://www.tarimorman.gov.tr/TRGM/Menu/8/Baskanliklarimiz-Ve-Gorevleri>
(Erişim tarihi: 04.04.2019)
- TRGM, 2019. Tarım Arazileri Değerlendirme ve Bilgilendirme Portalı.
<http://tad.tarim.gov.tr/TadPortal/TadPortal/OvalarPortali>
(Erişim tarihi: 26.07.2019)
- Türker, M. 2010. Dünya'da ve Ülkemizde Toprak ve Tarım Reformu Uygulamaları Üçüncü Sektör Kooperatifçilik, 45: (3), 38 – 57.
- Uzun, O. 2003. Düzce Akarsuyu Peyzaj Değerlendirmesi ve Yönetim Modelinin Geliştirilmesi. Ankara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Doktora Tezi, 470 s. Ankara.
- Yıldız, D. ve Özbay, Ö. 2009. Reformu Bekleyen Topraklar Toprak İktidar ve Su. Teknik Hazırlık ve Basım Dünya Yayıncılık, 1. Basım, İstanbul.
- Yılmaz, E. 2004. Orman Kaynaklarının İşlevsel Bölümlemesine ilişkin Çözümler. Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 387, İstanbul.
- Yılmaz, E.2005. Bir Arazi Kullanım Modeli: Cehennemdere Vadisi Örneği, Çeşitli No:3, Çevre ve Orman Bakanlığı, Doğu Akdeniz Ormanlık Araştırma Enstitüsü, 12-13, Tarsus.

Yükselen, M. A. 2008. Sayısal Yöntemler Ders Notları 2-2,2-3, İstanbul.

ZMO, 1960. Toprak Reformu. Ziraat Mühendisleri Odası, Ankara.

3083 Sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanun-Yönetmelik-Talimat, Ankara.

5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanun- Yönetmelik- Talimat, Ankara.

EK 1

T.C.
KARAMAN VALİLİĞİ
İl Tarım ve Orman Müdürlüğü

Sayı : 70261189-903.99-E.2466136
Konu : Veri Kullanım İzni

15.08.2019

Sayın Elif Zeynep KAYA

İlgi : 06.08.2019 tarihli dilekçeniz.

İlimiz Merkez İlçe Ortaoba ve Süleymanhacı Köylerinde yürütülmekte olan Az Topraklı ve Topraksız Çiftçilere Toprak Dağıtım Projesiyle ilgili olarak "Toprak Dağıtım" ile ilgili bilgileri (T.C. No, isim, soyisim.baba adı vb. hariç) çalışmalarınızda veri olarak kullanmanızda Müdürlüğümüzce herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.
Bilgilerinize sunulur.

 e-imzalıdır

Baran Yavuz YÜREKLİ
İl Müdürü V.

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

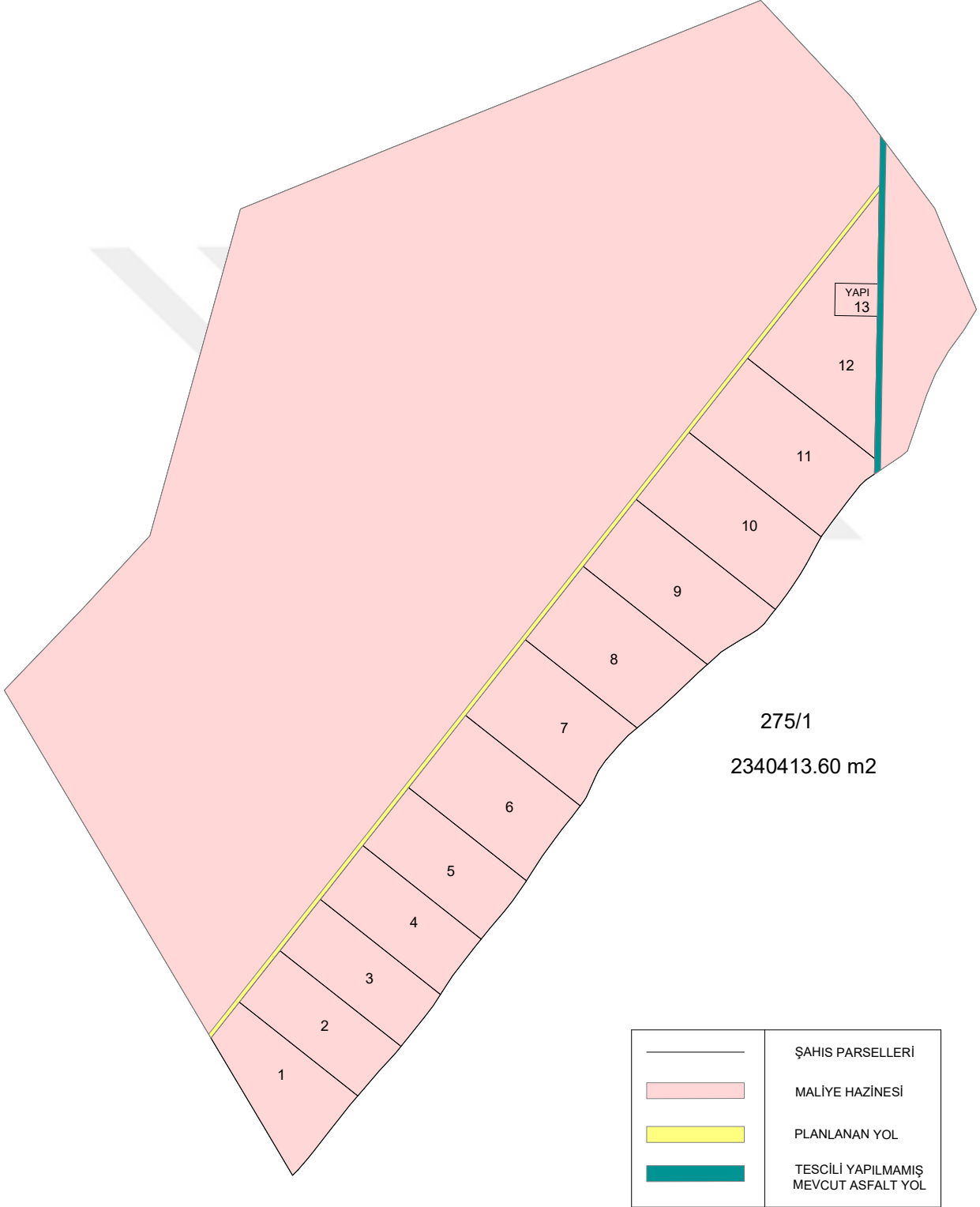
Cumhuriyet Mahallesi 703 Sokak No:11 70100 KARAMAN
Tel: 0 (338) 213 16 53 Faks: 0 (338) 213 49 80
E-Posta: karaman@tarim.gov.tr Kep: karaman@gttb.hs01.kep.tr

Bilgi için: Rıdvan TUŞAT
Mühendis
Telefon No: (338) 213 16 53-208

EK 2

ORTAOBA KÖYÜ 275 ADA 1 PARSEL DAĞITIM
PARSELASYON PLANI

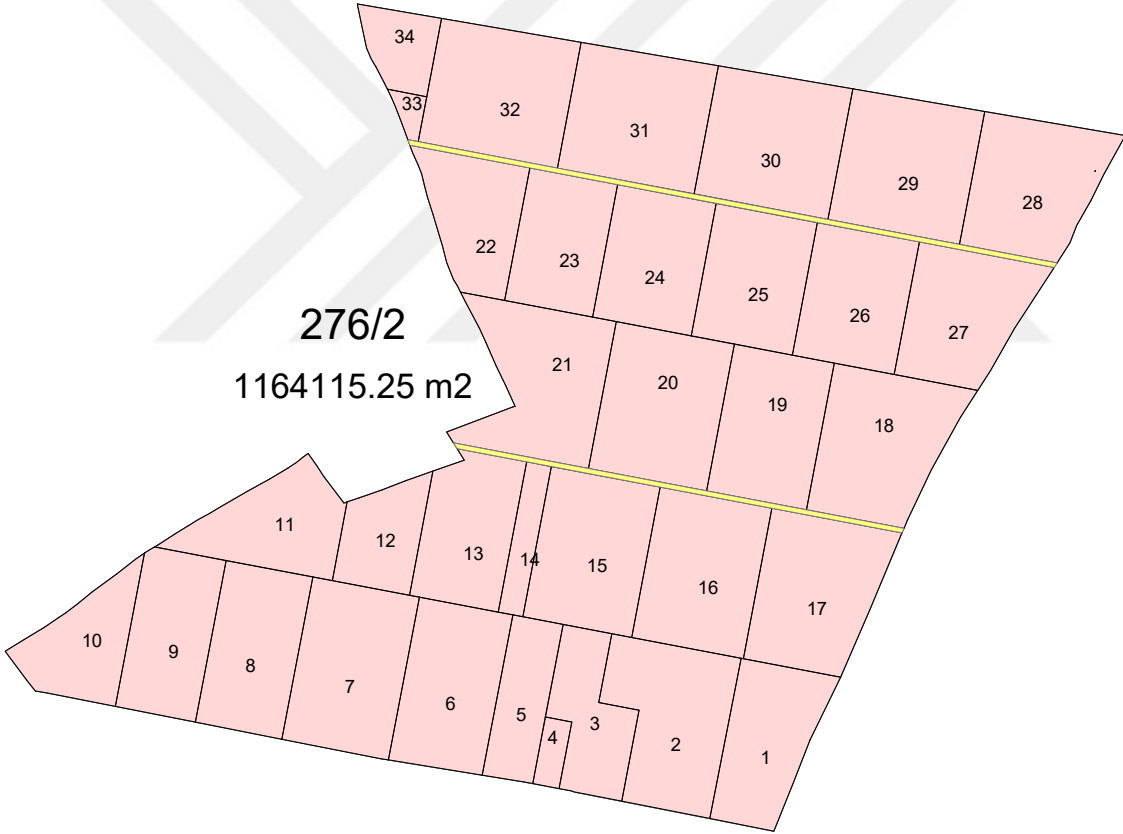
1/12000

EK 3

ORTAOBA KÖYÜ 276 ADA 2 PARSEL DAĞITIM
PARSELASYON PLANI

↑
1/12000

—	ŞAHİS PARSELLERİ
■	MALİYE HAZİNESİ
■	PLANLANAN YOL

ÖZGEÇMİŞ

Adı ve Soyadı : Elif Zeynep KAYA

Doğum Yeri : Diyarbakır

Doğum Tarihi : 11.10.1988

Yabancı Dili : İngilizce

Eğitim Durumu

Lise :Fethiye Lisesi (2005)

Önlisans :Karadeniz Teknik Üniversitesi Trabzon Meslek Yüksekokulu
Harita Teknikeri (2009)

Lisans :Ondokuz Mayıs Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Harita
Mühendisliği (2014)

Yüksek Lisans :Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Harita
Mühendisliği Anabilim Dalı (2017 -)

Çalıştığı Kurum/Kurumlar ve Yıl

Karaman İl Tarım ve Orman Müdürlüğü (2016 -)

Yayımlar

Kaya, E. Z., Konuk, N. 2019. Arazi Kullanımında Tarım Reformu, I. Uluslararası
Umay İnovatif Araştırmalar Kongresi, Özet Kitabı, 2, Konya.